

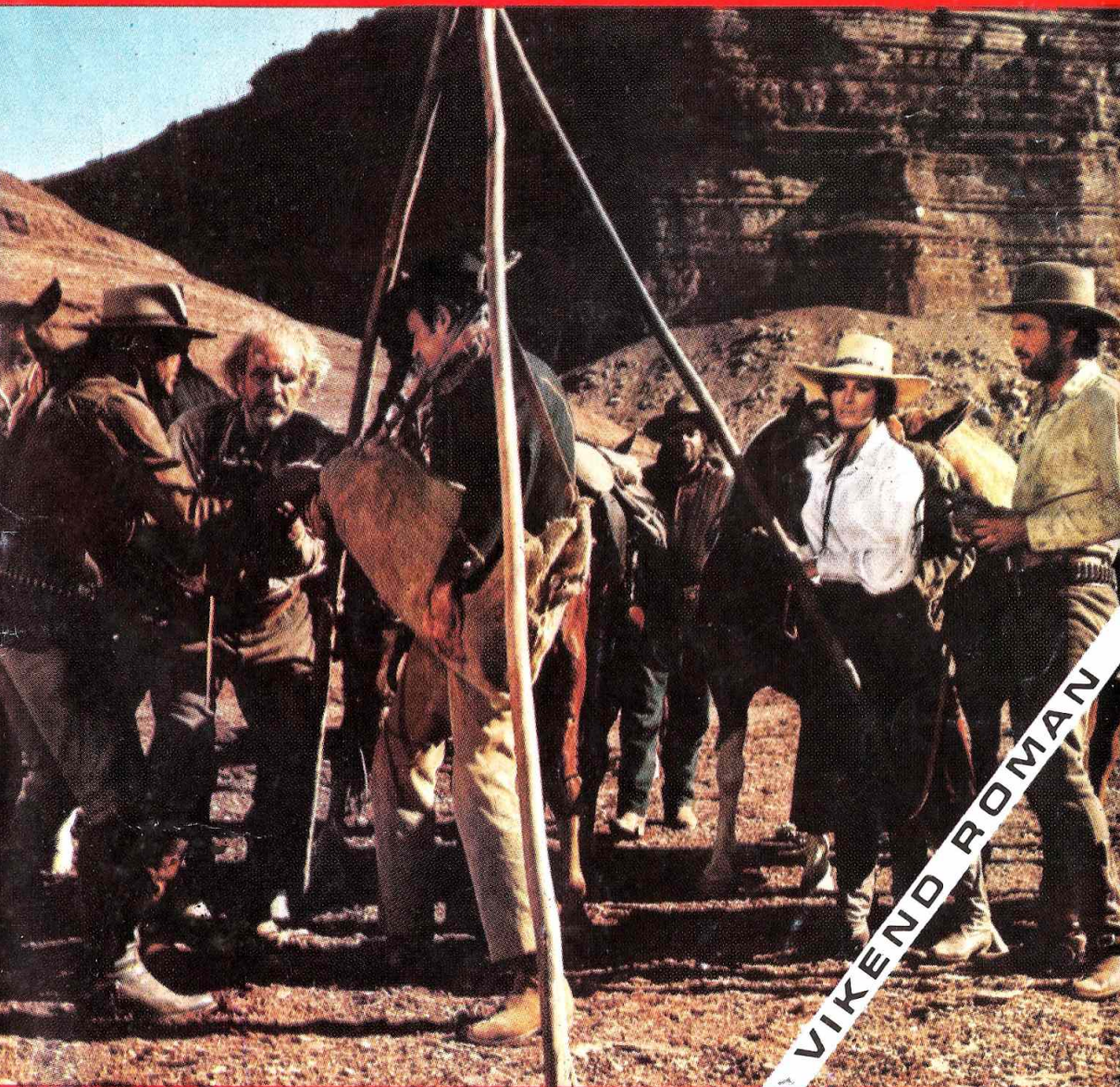

VAJAT ERP

DOK HOLIDEJ

BROJ: 71

CENA 2 D.

VIKEND ROMAN

U CENA

USKORO!

PRVI BROJ NOVE SERIJE

„VIKEND ROMANA”!

**UZBUDLJIVE AVANTURE
ČUVENOG DETEKTIVA**

LARI KENTA

**CENA POJEDINE SVESKE JE
2 DINARA!**

ČETVRTKOM

U PRODAJI

PANORAMA

NOVO ! NOVO ! NOVO ! NOVO !

JEDANAESTI BROJ

STRIPOTEKE „PANORAMA”

U MAJU

UCENA

Naslov originala:

William Mark:

„ROSTIGER STRACHELDRANT“

Copyright 1970. by Martin Kelter Verlag

Nakon mnogo hiljada milja, koje su prešli, konačno, sa arkanzaških obronaka ugledaše grad.

Dodž Siti.

Stari grad goniča goveda ležao je tu, na severnoj obali reke. Bio je jedva veći od nekog sela — a ipak poznat, zloglasan, ispunjen stravom, ali i nekim odsjajem romantike, kao ni jedan drugi grad na divljem dalekom zapadu Sjedinjenih Država.

Oba jahača zaustaviše konje i baciše pogled na reku koja se presijavala, u rumenilu zalazećeg sunca, a zatim preko na sivo smeđe kuće, na široki most preko reke i na fasade kuća, sagrađenih samo s jedne strane ulice.

Ulice, koja je, kao retko koja na zapadu, bila obavljena legendama i kojoj po popularnosti ne beše ravnice u celoj Americi: pred njima dole prostirala se glavna ulica u Dodžu.

Jedan od jahača bio je čovek visoka rasta, plećat, sa oštrim crtama lica, tamnoplavim očima i licem preplanulim od sunca, vetra i kiše.

Široki obod njegovog šešira skrivao je tamnu i jaku crnu kosu. No-

sio je sivu pamučnu košulju i crni prsluk, na koji je upravo, lako uzdahnuvši, zakačio srebrnu petokraku zvezdu.

Opasan je bio širokim opasačem od bivolje kože, o kome su visila dva velika revolvera.

Zakačivši zvezdu, uze crnu cigaru, zapali šibicu o čizmu i duboko uvlačeći dim cigare nasloni se na sedlo.

Posmatrao je grad, koji je tonuo u purpurnom rumenilu zalazećeg sunca, dok mu je vranac nestrpljivo kopitama kopao po kamenitom tlu.

Čovek kraj njega sedeo je na šarcu. I on je bio visok, ali užih ramena. Imao je blede lice finih crta, na kome se isticao par plavih, kao led hladnih očiju.

Nosio je belu nabranu košulju, svi-lenu maramu boje crvenog vina i crno odelo. Ispod otvorenog sakoa videla su se dva kolta kalibra četrdeset pet, ukrašenih slonovačom.

Onaj na šarcu pogleda čoveka sa zvezdom.

— No, konačno smo opet kod kuće — reče kao za sebe. — Bilo je to najduže jahanje u mom životu.

U očima čoveka sa zvezdom titrao je blagi smešak.

— Ja sam, doduše, već bio na putu i par meseci duže. No od tada je prošlo podosta vremena.

Nakon kraće pauze reče čovek u crnom odelu:

— Spušta se večer. Mislim da je bolje da što pre stignemo kući.

— Da.

Opet prihvatiše uzde i bez žurbe poteraju svoje konje prema mostu. Osam kopita je zatutnjalo preko drvenih greda.

Ujahali su u Bridž strit. Levo od njih nalazila se Džon Blekova staja za iznajmljivanje, najveća u Dodž Sijtu.

Oba jahača krenu prema staji. Desno, pred nekim tremom, istovarivali su jedna kola. Nasred ulice glasno su razgovarale dve žene. Na klupi je sedelo nekoliko ljudi, a jedan od njih je upravo pripaljivao lulu.

Večernje svetlo beše već tako slabo, da su se jedva nazirale siluete ljudi, dok im se lica nisu mogla raspoznati.

Dvoje dece trčkaralo je s jednog trema na drugi. Jedno od njih zastane usred trke. Batina, koju bi čovek sa mnogo mašte mogao nazvati puškom, ispadne mu iz ruke. On pokaže na jednog od jahača. I glas mu se zaori ulicom:

— Vajat Erp!

Drugi dečko se takođe okrene i pogleda u smeru iz koga su dolazili jahači.

— Da, Vajat Erp! Džimi, maršal! Vratio se! A i Dok Holidej je s njim.

Jahači se zaustave kod Blekove staje. Oni što su istovarivali kola okrenu glave. Ljudi na tremu, pa čak

i one dve starice, prekinu razgovor.

— Vratio se maršal!

Smesta se ljudi sjatiše i opkoliše jahače. Pružali su im ruke i mahali šeširima. Kao u trijumfalnom ophodu, gomila ljudi ih doprati do glavne ulice.

Usred te vike, zapitkivanja i gužve, čovek što je jahao šarca upita jahača sa zvezdom:

— Hej, šta se to događa? Bilo bi shvatljivo, da su nas već odavno zaboravili.

Kod maršalove kancelarije povorka se zaustavi.

Obojica sjahaše, stisnu bezbrojne ruke i proguraju se kroz uski kordon prema kancelariji.

Vajat Erp i Dok Holidej su se vratili kući nakon jahanja, koje je mesecima trajalo.

No ovaj burni doček nije se mogao objasniti ni samom bezgraničnom popularnošću koju je maršal uživao kod stanovništva.

Čoveku iz Misurija je njegovo šesto čulo govorilo da iza toga mora biti još nešto. Kad su stigli u kancelariju, on reče:

— Dok, imate pravo. S tim slavljem ni ja ne bih računao. Tu mora da se nešto dogodilo.

Holidej zapali cigaretu i nasloni se na zid kraj vrata.

Maršal sede na jednu stolicu iza pisaćeg stola.

— Čudno, nema ni jednog od pomoćnika — promumla Vajat i preleti okom papire, koji su bili uredno složeni na levom kraju stola.

Okolo, po tremu, ljudi su stajali, ostavljajući iz poštovanja slobodan prostor pred vratima i prozorom. Dolazilo ih je sve više i više. Konačno se tihi žamor glasova pojačao do

muklog, neprekidnog brujanja, koje baš nije bilo prijatno.

Neki čekinjasti momak gurne nekog debelog čoveka u svetloj kecelji:

— Ajde Džef, ti ćeš to najbolje. Moraš mu reći.

— Ja? Zar si lud? Zašto baš ja?

— Nisi li se ti sprijateljio s njim? Zar nam nisi za stolom u krčmi pričao da ga poznaješ još iz Vičite?

— Ah — pa šta onda? Vidiš, tek je stigao. A kako smo čuli, bio je u Teksasu. Prevalio je, dakle, prokleta dalek put, pa će se baš zahvaliti na užitku što mora da pogleda u moje uvaženo lice, da bi sve saznao od mene, da, upravo od mene. Pa reci mu ti! Ili neka mu kaže Džoni. Taj je već igrao pokera sa Dokom! On bi baš mogao ući. Dok stoji odmah kraj vrata...

Konačno se pokrene neki kao ovca sedi starac i zabrunda:

— Setio sam se! Za to je sposoban samo jedan, Čalk Beson!

On se zaleti preko, prema Long Brenč salunu.

Najpopularnija točionica na Zapadu bila je u to doba još potpuno prazna. Dodž Siti se budio tek pošto padne mrak.

Vlasnik saluna je upravo pripaljavao dve svetiljke nad šankom kad upade stari Henep.

— Hej, pa šta je s vama? — upita gostioničar.

— On je tu, mister Beson! — zadihano reče starac.

— Ko?

— Maršal!

Beson ispusti šibicu.

— Šta? Vajat Erp se vratio? Pa to bi bilo... to bi bilo pravo čudo!

— Hajdete, Čalk, morate mu odmah reći!

Gostioničar brzo odveže kecelju, gledajući netremice pred sebe:

— Vajat je tu! Hvala bogu! To je spas! Kao poklon sa neba!

Već je projurio kraj staroga, da bi odmah zatim, iza pokretnih vrata, ponovno naleteo na Henep.

— Šta ste rekli? — istisne promuklo. — Ja da mu kažem? Jeste li vi pri zdravoj pameti? Zašto baš ja? Kako uopšte dolazite do toga? Šta se mene sve to tiče... — Onda učuta i svojom ogromnom rukom obriše lice. — Hm. Sad je tek primetio gužvu na vratima maršalove kancelarije.

— Pa ovi tu preko stoje kao oduzeti, a nijedan nema tri čiste da zine pred njim!

— Čalk, pa vi ste mu prijatelj, a Dok Holidej je jedna od vaših najboljih mušterija.

Čalk Beson se lagano okrete i pođe. Nije čak ni trebalo da se probija kroz gomilu ljudi.

Neko prošapta:

— Dolazi Beson!

Činilo se kao da su svi samo njega čekali, tako su mu se sklanjali s puta.

— Helo, maršale! Helo, Dok! — reče Čalk.

On obojicu srdačno pozdravi, ali se onda zbunjeno stade meškoljiti.

Kroz još uvek otvorena vrata ljudi su ga hrabрили mimikom.

Na to on sa treskom zalupi vrata.

— Kukavice!

Vajat Erp baci šešir na drvenu kuku kraj prozora spretnim, već sto puta uvežbanim pokretom.

— Dakle, počnite, Čalk!

Gostioničar se uhvati za vrat.

— Šta... da počnem, Vajat?

— Treba da počnete!

— A čime?

Vajat Erp ustane i pogleda ga pravo u oči.

— Šta se to dogodilo?

Čalk Beson ustukne korak nazad i zakrešta:

— Vi već znate?

— Ne, ali pretpostavljam, da ćete me Vi obavestiti. I, ako je ikako moguće, onda još pre nove godine.

Holidej dovuču stolicu gostioničaru.

— Sedite, mister Beson. Sedeći se lakše razgovara. To je i Bat Masterson uvek govorio. Uostalom, od kada ga nema?

Dok je tu upitao onako kao usput.

Beson munjevito mahnu glavom.

— Vi, dakle, već znate?

— Slušajte, Čalk, — zagunda čovek iz Misurija. — Prestanite da se ponašate kao dete! Šta se to dogodilo?

— On je mrtav... — promuća gostioničar.

Vajat neznatno preblede i upita:

— Bat?

Beson potvrdno klimne glavom.

Maršal se unezvereno zabulji u njega.

Holidej lagano pređe rukom preko lica i prekine tišinu:

— Vajat, zar nemate po običaju tu negde kakvu bocu viskija?

Vajat mehanički posegne iza sebe, otvori vrata ormana i izvukavši jednu bocu pruži je kockaru.

Holidej je primi, ali ne otvori.

Gostioničar zakrešta:

— On ne pije iz boce.

Vajat se okrene i izvuče čašu.

Ali Dok Holidej uprkos tome ne otvori bocu.

Na to gostioničar ustane.

— Smem li vam, maršale, natočiti jednu čašu?

— Hvala, ne.

— Ali meni možete — začuje se sada glas kockara.

Kada je Dok popio, gostioničar natoči i sebi čašicu, ispije je i natoči zatim još jednu.

A tada izgovori tri reči, koje su kod maršala izazvale osećaj da gubi tlo pod nogama:

— A... i... Virg.

Lice čoveka iz Misurija iznenada se zgrči i dobi surov izraz. Rukama steže ivicu stola i zabode nokte u drvo. Ne otvarajući usta, procedi kroz zube:

— Šta ste to rekli, Besone?

Holidej ga okrene, zgrabivši ga za ramena.

— Čalk, da li ste dobro rekli? Rekli ste: Virg? Čujte, to nije obično ime! Obojica poznajemo samo jednog čoveka koji se zove Virgil.

Besonova donja vilica je lako podrhtavala. A zatim odlučno klimne glavom i reče promuklim glasom:

— Dok, obojica mislimo na istoga. Na žalost.

Jednim skokom Vajat Erp se našao kraj njega.

— Čalk, govorite li o mom bratu?

Beson promuklo odgovori:

— Da, Vajat, o Vašem bratu.

— Šta je s njim?

Tek posle užasno beskrajnih sekundi gostioničar promuća:

— Mrtav je. Da, mrtav! Mrtav kao Bat! I kao ostali!

Vajat se uspravi. Glas mu više nije imao metalan prizvuk kao inače. Bio je hrapav i tvrd:

— Šta se dogodilo? Mister Beson, molim vas, ispričajte nam.

— Bio je tu Džek Hinsi. Sa sedamnaest ljudi. Ponašali su se i gazdovali kao divljaci. Bat i vaša tri momka borili su se s bandom. Iznenada se tu stvorio Virg. Došao je putem koji vodi od mosta. Bio je umoran i prašnjav i pošao je k vama. Baš u času, kada je Džo Gardner hteo sa leđa da ucmeka Bata, Virg je već izvukao svoj kolt iz futrole i metkom ga oborio sa sedla. Šta se zatim dogodilo niko tačno nije video. O tome se danima i noćima prepričavalo.

— Kada se to dogodilo? — prekinе ga grubo maršal.

— Pre pet dana. Ljudi su se u gradu već smirili, ma da su povelі sa sobom i one dve devojke, Meri Longfort i Anu Blisdelj.

— A Virg i Bat su na Bat Hilu?

— Ne, odneli su ih sa sobom. Ležala su obojica na ulici. Samo su Pota ostavili da leži.

Usne čoveka iz Misurija rastvorile su se kao dve stene pri erupciji vulkana:

— Isto mrtav?

— Ne, još je živ. Doktor Sajmons ga je uzeo k sebi u kuću i nada se da će ga izvući. Kid Volkera je metak okrznuo po glavi. Sada je kod kuće.

— A Den Forster?

— On je mrtav.

Vajat Erp je ukočen i uspravan stajao uz sto, a onda mu glava lagano klone na prsa.

Holidej pripali novu cigaretu.

— Mali Forster imao je samo devetnaest godina! Prokletstvo! A još se pre nepunu godinu dana i oženio — reče Dok, pa zabaci glavu i nastavi: — Još pre pet minuta sam bio smrtno umoran i mislio sam da ću

barem mesec dana spavati, maršale. Ali, ako hoćete, odmah idemo dalje. Konji su još napolju.

Maršal je stajao kao kip. Ništa se na njemu nije pokrenulo. Dva muškarca su napeto gledala u njega.

Meseca marta su mu dole, u Tombstonu, ubili najmlađeg brata. A sada stariji, Virg, takođe mrtav.

U maloj kancelariji se činilo kao da je vreme stalo.

Čudnovato — tišina je zavládala i napolju na verandi, kao i na ulici.

Pa videli su kroz vrata i kroz prozorsko okno: Čalk Beson je obavestio maršala!

Konačno, posle par minuta, čovek iz Misurija digne glavu. Glas mu je bio čudnovato izmenjen i preteći kad je zapitao:

— Da li je neko pažljivo pratio borbu?

Beson slegne ramenima.

— Svi i niko, Vajat. Znaе kako je to.

Maršal lagano klimne glavom:

— Svi i niko.

Koračajući odlučno i zvečeći mamuzama pođe prema vratima.

Stari Blek, vlasnik staje, tamo preko u Bidž-stritu, starac sa srebrno belom kosom i ogromnom bradom, priđe napred, mahinalno skidajući šešir.

— Ne moramo vam reći kako je to za sve nas strašno, maršale — reče, pruživši mu svoju žuljevitу ruku.

Ovaj je primi i kratko stisne.

— Može li mi iko detaljnije opisati tu borbu na ulici?

Tajac.

— Da li je bilo ko primetio kako je počelo?

Javi se berberin — mali okretan čovek, dubokim glasom, koji kao da mu nije pristajao:

— I ja nisam tačno video početak sukoba. Video sam samo kako je Gardner iznenada potegao kolt i pucao na Mastersona. Zatim odmah prasnu nekoliko hitaca i Pots se stropošta. U tom se preko, na jednom uglu, stvori vaš brat. Bio je prilično prašnjav, a i njegov riđan je već bio...

— A onda? — prekine ga maršal nestrpljivo.

— Virg je pucao na vođu razbojnika, na Gardnera i izbacio ga sa sedla. Gardner je hteo Bata da napadne s leđa. Istovremeno je opaljeno nekoliko hitaca.

— Već se i pre toga pucalo! — prekine ga jedan debeljko sede kose i garava lica. Bio je to kovač Džin Samers.

— Šta to znači: i pre? — ispitivao je maršal.

— Pre nego što je Virg došao. Ne poznajem tu bagru, ali Džon Aber-ton i Erni Cimerman misle da je onaj prokleti kreolac prvi potegao kolt. Onda su izvukli svoje pucaljke oba škiljava Tvinsa i preko kod Kilija razbili prozore. Bat je odmah izašao...

— Gde je bio? Odakle je došao?

— Iz kancelarije?

— Ne. Došao je preko od sedlara — mislio je neko.

— Da! — poviče sedlar, čovek sa naočarima od debelog stakla. — Upravo je bio kod mene, kada je zapucalo i rekao: „Hej, šta se tu događa!” I na to izjuri napolje. Odmah zatim ugledao sam ga kako leži u uličnoj prašini.

— Kada? — uputi maršal sleće pitanje sedlaru Hemfriju.

— Odmah — ne, moglo je proći nekoliko sekundi.

— Besmislica! — umeša se Henk Belmen, koji je radio u magacinu. — Pots je došao iz kancelarije, a mali Forster je trčao kraj njega, ne bi li sprečio nekog kao jarbol visokog crnca da povuče k sebi na kljuse jednu devojkicu sa trema.

— Da, to je tačno! — poviče Ern Ečins, stolar. — Stajao sam s Greg Nidermajerom ovde, kod dućana i tačno sam sve video. Forster je crnca, sa obe pesnice raspalio u bradu, a Pots je devojkicu trgnuo k sebi. Bila je to Meri... Na kraju su je ipak povelili.

Sve to, što su ti ljudi imali da saopšte svom maršalu, bilo je vrlo smušeno. Nikako da se dobije jasna slika o onome što se stvarno dogodilo.

Konačno je Vajatu Erpu izgledalo kao sigurno, da je njegov brat Virgil stupio na scenu tek u času kad je pučnjava već bila u toku. Onda je upao u vatru i bio oboren.

U nastavku borbe oboren je i njegov glavni pomoćnik Viljem Berkli „Bat” Masterson.

Zahvaljujući velikoj nadmoćnosti Hinsijskih, brzo je slomljen otpor nekolicine ljudi koji su im se suprotstavili. Ti su bili naprosto pokošeni. Jedna žena, koja je radila gore na prvom spratu Rejts Klutingovog dućana, tvrdila je, da je, gledajući kroz ogradu, videla kako je Virgil Erp pucao još i iz ležećeg položaja.

Ležeći je još pucao.

Te četiri kratke reči su još plamtele u mozgu maršala kad je opet ostao sam u kancelariji i ugasivši svet-

lo tupo gledao preda se i razmišljao. Holidej se — kao i obično — ćuteći naslonio na vrata.

Na ulici je vladala tišina.

Inače je u to vreme bilo veoma bučno u onih sedam krčmi, koje su bile poređane na suprotnoj strani ulice, u kojoj je bila maršalova kancelarija, koja je, samo sa još dve kuće, bila jedino prekoputa reda kuća, koje su se prostirale sve do koralu na istočnom delu grada. Desno od tih kuća, od kojih je jedna pripadala pekaru Bekeru, nalazio se samo još železnički magacin i „toranj“, (rezervoar za vodu) koji je od drveta sagradila železnica još tamo sedamdesetih godina. Toranj je osamdesetih godina srušen i onda ponovno sagrađen od crvene opeke i još i danas stoji na istom mestu.

Ono malo ljudi, što se našlo u točionicama, razgovaralo je šapatom, kao da bi se glasnim razgovorom mogle poremetiti misli maršala, koji je sedeo tamo preko, u svojoj drvenoj kući i koga su dočekali sa tako užasnim vestima.

—0—

Okolo pola deset stara, pognuta žena se uputi preko dvorišta prema jednostpratnoj kući Longfordove udovice.

Bila je to stara pralja Džoana Ferguson, susedka misis Longford.

Uzdišući, popne se stepenicama verande i udari mesinganim zvekirom na vrata.

Vrata se posle dužeg vremena otvore. Iz tame se naziralo blede žensko lice.

— Misis Longford! Vratio se.

— Ko?

— Maršal.

— Mar... — uplašenu majku nešto steže u grlu. Sve, što god je u zadnjih pet dana i noći propatila, opet joj se pope u glavu, preteći da je zaguši.

— Hodite, idem s vama — ponudi joj se pralja.

Pegi Longford se okrene, zgrabi u brzini tanki vuneni šal s jednog čiviluka i otrča.

Stara saosećajno pogleda za njom, zatvori vrata, koja je nesretnica ostavila otvorena i umornim korakom, vukući noge, pođe svojoj kući.

Pegi Longford odjuri dole u Frontstrit, u maršalovu kancelariju.

Pokucala je, doduše, ali nije dočekala poziv da uđe.

Zaplašena, zastade u mraku.

— Da? — reče Vajat Erp.

— Ja sam, mister Erp — reče žena muklo. — Pegi Longford, majka...

— Da, da, znam već. Molim vas udite.

Vajat zapali šibicu.

Kad je slabo drhtavo svetlo obasjalo prostoriju i sablasno osvetlilo kockara, žena uzdrhta.

Holidej dovuče stolicu i ponudi je ženi.

— Molim vas, sedite misis, Longford.

Žena sedne, zaboravivši da se zahvali, a onda iz nje provali dugo sputavana bujica. Sav nakupljeni jad, užas prošlih dana i tmurnih noći sruči se kao vodopad sa njenih usana.

Čovek iz Misurija je ćutke slušao.

Nekako u isto doba vraćao se Heri Blisdejl kroz Frontstrit sa rada u pilani. Još nije znao za novost. U pilani, koja je ležala nešto po strani grada, gore na zapadu, na maloj visoravni, radilo se do pola deset. S radom se počinjalo jutrom u šest i Škotlandanin Blisdejl je radio petnaest sati dnevno. Iako nije mogao da uguši sav jad i brigu oko kćeri, ipak ga je naporan posao odvlačio od crnih misli.

Klateći se tako kroz Fronstrit, sa kaputom prebačenim preko ramena, jer je veće bilo toplo, razmišljao je, ne bi li skoknuo u bar Sema Aknija na mali viski. Ali sudarivši se s nekim dugajlijom koji je upravo izašao iz bara, opet zaboravi na svoju nameru.

— Blisdejl, čoveče, pa tu ste!

Radniku zastane dah.

— Šta se dogodilo? Nešto sa Anom?

Čovek pokaže preko ulice.

— Vratio se maršal.

— Vajat Erp? — upita drvoseča sasvim suvišno.

Čovek potvrdi, a Blisdejl pojuri kući. Put mu je bio dalek. Stanovao je na periferiji, iza korala, skoro na vodi, u maloj siromašnoj daščari.

Baš prošlog meseca je pregovarao sa gradonačelnikom o kući u Čisnetstritu, koja je ostala prazna, jer su se Tejlorovi odselili. A ako bi se Ana tamo negde oko nove godine udala, mogle bi mu i te kako bile potrebne obe one sobe na prvom spratu.

Sve je to sada bilo bespredmetno.

A najgore je bilo sa njegovom ženom. Kada im je nestala kćerka, Suzana Blisdejl se promenila u sas-

vim drugo biće. U prvi mah bila je sva slomljena, zatim se opet sabrala, ali, na žalost, nije došla sasvim k sebi. Svojim neprestanim jadikovkama zagorčavala je život samoj sebi, svo- me mužu i svima drugima. Uz nju je život postao pravi pakao.

Zato i samo zato je taj siromašak večeras prvi put nakon dugog vremena osetio potrebu da nešto popije, za ime božje, makar samo jednu jedinu malu čašicu.

Možda bi onda lakše podneo sve ono što ga je svakodnevno očekivalo kod kuće.

Kao da je žena namerno čekala da svake večeri na njega istrese svoj jad i čemer. Urlajući, bacala mu se u naručje, padala na kolena i zavi- jala kao ranjena zver. Pri tome je sav svoj bes, koji je prvobitno bio uperen prema razbojnicima, sručila na nedužnog i radom premorenog muža.

— Ti si kriv! Samo ti! Tvoja že- lja bila da ide kod one učiteljice do- le u Frontstrit, da uči onaj besmis- leni prokleti francuski koji joj ni- kada nije bio potreban i koji joj nikada neće ni trebati.

— Ali Suzana — odgovarao je on najčešće — pa Ana je to sama že- la. Molila nas je to, a znaš i zašto. Htela je s Džimijem kasnije da se preseli u Lujzijanu, gde bi on kao užar imao boljih izgleda za rad. A ljudi u Lujzijani većim delom govore francuski.

To je ona znala isto tako dobro kao i on.

Ali ga je u tolikoj meri obasipala prebacivanjima, prekorima i optuž- bama, kao da je on kriv za propast njihovog deteta.

I to samo zato što je iz ljubavi prema Ani dozvolio da popodne ide na časove francuskog jezika.

I danas je doček bio isti.

Kako mu je začula korake, već je počela sa jadikovkama:

— Ah, konačno, tome danu nikada kraja! Napola sam mrtva, a s živcima sam sasvim na kraju. Možeš mi naručiti sanduk kod Celdroja. Kažem ti, neću više dugo! A ko je sve-mu tome kriv: Ti! Samo ti! Jer ti si...

— Ali slušaj, Suzana, — pokušao čovek da je prekine.

— Ne! — poviče žena histerično. — Neću više da te slušam. Našu kćerku ti imaš na savesti. A uskoro ćeš imati i mene. Stajaćeš nad oba groba i doživotno ćeš razmišljati o svojoj krivici.

Čovek prođe pored nje. A zašto bi i išao u salun? Tamo u kući je imao bocu viskija. Bila je još napola puna.

Natočio je dobar gutljaj i popio. Ah, ništa ne pomaže.

Žena je stajala na vratima i buljila u njega.

— Ti još i piješ? Takvo čudovište sada još može i da pije pored sve te bede!

Na to čovek lupi čašom o sto, da se ova rasprsla. Zabaci glavu i prodere se besno:

— Prikazuješ stvari još gore nego što jesu!

Žena se strese kao pod udarcem biča.

— Ja... šta ti pada na pamet! — procedi promuklo. Odlučni muževljevi glas je ipak trže. Polako uđe u sobicu. — Lepa čašica. Bila je tako skupa.

Heri Blisdejl besno očisti sto od stakla.

— Tako, a sada me izvoli saslušati! Ako nećeš da za svoje zadnje dolare kupim kod Bleka neko staro kljuse, spakujem svoj pinki i odjašem bilo kuda, onda se od sada svladavaj.

Ona se zabulji u njega i prodor-no krikne:

— Ti? Ah, ti nemaš osećaja! Ti si bedan egoista. Čovek hladan, bez živaca, od koga se sve samo odbija.

— Možda zato što se tako ne derem? I jer okolinu ne mučim svojim jadikovkama? Varaš se, Suzana. Ti ne pakostiš samo drugima, nego pre svega samoj sebi. Pošte-di me već jednom od svojih psovki...

— Psovki — zakrešta žena, udarivši u histeričan plač.

Čovek uze bocu i njome energično lupi po stolu.

Smesta je prestala s plačem i pogledala ga.

On se uputi vratima. Pre nego što će izaći, reče glasno:

— Maršal se vratio.

— Maršal?

Razrogačenih očiju i otvorenih usta, sedela je žena i buljila u pogrljena leđa svoga muža.

— I to lažeš!

— Tu je — reče on mirno i izađe.

Misis Blisdejl odjuri niz Frontstrit. Kada je htela da se popne na trem, ona pade. Kockar je već bio kraj nje i pomože joj da se dignu.

— Ko ste vi? — izusti žena bez daha.

Na to svetlo iz kancelarije pada na kockarevo lice.

Vajat Erp je stajao preko, uz policu za puške, držeći u ruci svoju vinčesterku.

Madam Bliskejl upadne u prostoriju.

— Maršale! Konačno da ste tu! Kako ste mogli za tako dugo vreme da napustite grad! Šta vi to sebi dozvoljavate...

— Zar ne biste malo seli? — reče Vajat i pokaza na stolicu, na kojoj je još pre nekoliko minuta sedela sasvim druga žena. Žena, koja je neuporedivo bila mirnija i plemenitija. Žena, koja je otišla puna nemog bola, ali i žarke nade, jer sada je Vajat Erp bio tu! On će učiniti sve što se sada još može učiniti.

— Šta vam to pada na pamet — grmela je žena. Sav bes, koji je inače istresala na muža, mislila je sada da izruči ovde.

Stoičkim mirom, ne trepnuvši i poštujući njen bol, Vajat Erp je sve to saslušao.

Ali ona je postala sve napasnija, njene tužbalice su prelazile u vređanje i konačnu je svu krivicu za otmicu svoje kćeri svalila na maršala. Glasno je vikala:

— Vi... šta vi znate šta to znači izgubiti nekoga? Izgubiti voljeno biće, s kojim ste godinama živeli zajedno! Krv svoje krvi i meso svoga mesa! Pa šta vi onda možete...

U to se iznenada kao senka stvori kraj nje Dok Holidej.

— Izvinite, madam. Možda vam je promaklo da je maršalov brat takođe napadnut i odveden. Virgil Erp je pokušao da pomogne Bat Mastersonu, kada je ovaj spreča-

vao Hinsija da vašu kćer povuče sebi na konja.

— Hm, odakle to znate?

— Misis Longford je to lično posmatrala. Ona je za vreme prepada bila preko kod Barnera, na gornjem spratu. Rođenim očima je videla kako je crnac povukao vašu kćerku sa trotoara i kako ga je Pots, jedan od maršalovih ljudi, napao. Dalje je videla kako je glavni šerifov pomoćnik sprečavao vođu bande da vašu kćerku prebaci na konja. A kad je jedan od bandita hteo metkom u leđa da obori Mastersona, umešao se Virgil Erp.

— Ah — reče žena ironično — Virgil Erp, Vajat Erp, Morgan Erp! Što se mene tiče, moglo je doći još pet Erpovih. Moju kćerku mi više ne mogu vratiti. Ali, da je maršal bio tu, sve se to ne bi dogodilo.

— Ne možemo vaše reči primiti ozbiljno madam! — reče kockar oštro. — Maršal ih shvata kao posledicu vašeg uzbuđenja.

Vajat Erp se spusti na jednu stolicu iza pisaćeg stola.

— Dok se ovde pljačka, pleni i ubija, veliki maršal Erp jaši po daljkom zapadu i mlati dolare!

To je Džordžijancu bilo previše.

— Slušajte vi, misis Blisdejl! Maršal je bio u poteri za bandom razbojnika, koja je mogla danas — sutra isto tako kao i Hinsi upasti u Dodž. Ali radi vašeg ličnog mira da vam kažem da za taj put nije dobio ni dolara. Niko mu za to nije rekao ni hvala. Zato, jer u toj našoj lepoj zemlji ima mnogo ljudi vašega kova.

— Mister Holidej! — skoči žena na noge.

— Laku noć, madam — izusti ledenim glasom kockar.

— Ja ću...

— Laku noć!

Ona ustukne kao zmiја otrovnica. Na vratima se još jednom zaustavi.

— Tako dakle? Hoćete da me se rešite? Dobro, idem, jer se ne mogu odupreti sili. Ali vratiću se! I žaliću se! Kod guvernera, kod...

Vajat Erp enengično udari puškom o pod.

— Misis Blisdejl, Dok Holidej vam je rekao što se imalo reći. Molim vas, napustite moju kancelariju.

Dršćući od besa, izleti opasno poremećena žena i urlajući potrči ulicom.

Holidej zapali cigaretu.

— Prokletstvo, kako li sam se samo radovao povratku u Dodž! Kad pomislim, kako je to gnezdo miroljubivo ležalo pred nama.

U vratima se ukaza prilika Čalk Besona.

— Smem li još jednom ući?

— Naravno.

— Vama i Doku spremio sam preko u jednoj sobici nešto malo da prigrizete. Za svakoga pošten biftek.

Vajat odmahnu glavom.

— Hvala, Čalk, to je ljubazno od tebe, ali nisam ni najmanje gladan.

— Ali, Vajate, biftek je prekrasan, svež i velik kao tanjir.

On pogledom pozove u pomoć kockara.

Ovaj apatično sleže ramenima ali ali reče ipak:

— Nemam ni ja baš ni najmanje apetita. Ali pomislim li da će se istovremeno ohladiti dva bifteka, mislim da bismo ipak morali da krenemo. Hodite, maršale!

Vajat vrati vinčesterku na mesto i pođe s njim.

Bez ikakvog apetita žvakao je ogromni komad mesa. A isto tako i njegov prijatelj iz Džordžije. Bili su sami. Beson ih je napustio.

Vajat iznenada ostavi nož i viljušku.

— Idem još danas u poteru za njim.

Holidej ne odgovori. Polako je seckao svoje meso u sitne, nepotrebno sitne komadiće.

— Pogledaću kako je Potsu, a onda ćemo odjahati.

— A ko će se u gradu brinuti za red? Ko će Dodž Siti sačuvati od novog, sličnog prepada eventualno istih razbojnika? — upita Dok.

— Ko? Ne znam. Pa vi ste ovde. Koliko vas poznajem, u stanju ste da zaustavite barem sedam, osam ili devet ljudi.

To je bilo izgovoreno u brzini — ali maršal je dobro znao da baš to nije trebao reći.

Sada i Holidej ostavi viljušku i nož, pa mrko gledajući u tanjir reče:

— Dobro, počašćen sam time, što imate toliko poverenja u mene, mister Erp — odgovori ironično. — Ali žalim slučaj. Nisam maršal, pa čak ni maršalov pomoćnik.

— Tome se može vrlo brzo doskočiti.

— Hvala — odvrati kockar ogorčeno.

— Vi ne biste hteli?

— Ne. Previše mi je još sveža uspomena na dane, kad su me drugi ljudi u Dodžu hteli isterati iz grada sa kravljim ularima.

— To je bilo davno. Oni vam danas već toliko duguju i toliko su naučili da cene odvažnog strelca Holideja, da su sretni kada je u gradu.

— Prokletstvo, maršale! Sada ste mi zbilja pokvarili apetit.

Dok ustane, odgurne stolicu od stola i izađe.

Velike, preplanule ruke Vajata Erpa ležale su na snežno belom stolnjaku, kojim je misis Beson prekrila sto.

— Monam slediti ubicu! Nosim Vinga na savesti...

Na to i on ustane i htede da izađe.

U vratima se pojavi gostioničar.

— Nije prijalo?

— Jeste, ali...

Gostioničar pogleda u oba puna tanjina.

— Ne razumem vas, mister Erp. Svađali ste se s Dokom. To se još nikad nije dogodilo. Pa on je tako dobar momak...

Vajat teškim koracima prođe kraj Besona i izađe bez reči.

Daleko levo, na ulici, opazi kockara Holideja. Išao je prema hotelu u kome je iznajmio dve povezane sobe.

Tu i tamo snop svetla iz kuća obasjavao mu je visoku, ponosnu figuru.

Maršal ode u svoju kancelariju.

Taman što je seo, kad neko zakuca na vrata. Uđe čovek pedesetih godina.

— Kasno je već, maršale, ali neću se dugo zadržavati. Došao sam samo jer sam pomislio da biste vi pošli u poteru za Hinsijem. I jer onda opet kancelarija ostaje prazna, možda i nekoliko nedelja. Pa sam hteo da vam kažem, da možete računati na mene i na moja dva sina.

Vajat je zapalio lampu.

Ali i bez toga je već prepoznao čoveka po glasu.

— Vi, Olafsone? Ne, ne mogu da primim vašu ponudu. Vi izdržavate malu četu ljudi, pa pored tolikog posla niko nema vremena da čuva jednu praznu kancelariju. Ali ja vam zahvaljujem!

— Razmislite, maršale!

— Ne, Olafsone, tu za mene više nema šta da se razmišlja. Ali, ako vaš najstariji sin želi da s vremena na vreme pogleda ovamo, kako ide Potsu, biću i s time veoma zadovoljan. Građani jedva da će vam za to biti zahvalni, ali to konačno i nije važno. Nadam se da ću se brzo vratiti.

— Kada odlazite?

— Još noćas.

— Zar se niste tek večeras vratili?

Vajat klimne glavom.

— Tačno, Olafsone, ali to nije važno. Moram slediti Hinsija. Provalio je u moj grad, ubio jednog čuvara zakona, oteo je dve žene, a moga brata oborio metkom i odveo sa sobom. Moram da ga sledim.

Olafson je dobro poznavao maršala, pa je znao da ga ništa ne može pokolebati u jednoj već stvorenoj odluci. On ga pozdravi i napusti kancelariju.

—0—

Bilo je jako kasno, kada je čovek iz Misurija za sobom zatvorio i zaključao kancelarijska vrata s namerom da krene kući. To znači preko, u Hendersonovo konačište.

No, stojeći još na tremu, morao je da pomisli na Holideja. Na čoveka koji ga je tako nesebično pratio na poslednjem, beskonačno dugom putu.

Maršal krenu prema hotelu.

U obe Dokove sobe još je gorelo svetlo.

On krene uz stepenice. Iz hodnika ga zapahnu miris jela. Ispred stepeništa je visila na zidu mala kerozinska svetiljka.

Pod njom je stajao naslonjen neki čovek.

Bio je to mali kinez Vong Fu.

Kada je spazio maršala, duboko se pokloni, ali ne reče ništa.

Vajat ga potapša po ramenu i prođe kraj njega uz stepenice.

Iz kockarnice je dopirao živahan žamor. Otvore se vrata i jedna žena izađe, pa kad ugleda čoveka na stepenicama, upita:

— Nije li to Vajat Erp?

Vong Fu klimne glavom.

Žena nije bila više mlada. Imala je nešto preko trideset godina, lice joj je bilo našminkano, a svetla kosa ofarbana. Širom otvorenih očiju buljila je u maršalova leđa.

Na to se ovaj okrene i prepozna je.

— Helo, mis Hempton!

Ženi se grlo steglo, ali ipak promuća:

— Vajat Erp! Koliko dugo se već nismo videli?

— Prilično dugo.

— Deset godina...

Vajat se zaustavi na četvrtoj stepenici. Ispitujući je posmatrao ženu. Onda opet siđe niz stepenice.

— A kako je sa Tedom?

Žena proguta pljuvačku.

— Tedom? Već dugo o njemu nisam ništa čula, mister Erp.

— Nadajmo se.

— Znam da mi ne verujete. Imate za to i dovoljno razloga. Ali...

Maršal joj se unese sasvim u lice i jedva čujno izgovori:

— Gde je?

— Ko?

Munjevito je obuhvatio njenu opuštenu desnu nadlakticu.

— Leona Hempton, pitao sam vas gde je Ted Drejk!

— Ja... ne znam.

Ona se, kao prikovana, zagleda u odlučno lice čoveka i zadržati.

— Ne znate? Dobro. U vašem interesu bih želeo da je tako. Laku noć mis Hempton.

Napetost na licu žene, koja mora da je nekada bila prava lepotica, popusti. Ona se okrene i pođe niz hodnik prema dvorištu.

Vajat počeka, dok se nije izgubila i obrati se Kinezu:

— Od kada je ovde?

— Otprilike nedelju dana.

— Sama?

— Izgleda tako. Gore je, u sobi broj sedam.

— Hvala.

Na to Vajat produži.

Ispod vrata Holidejeve sobe videlo se nešto svetla na hodniku.

Vajat pokuca.

— Da?

Okrene, kvaku i uđe.

Kockar je ležao na krevetu i pušio. Bio je još sasvim obučen, a desnu je ruku stavio pod glavu.

Vajat ostade kraj vrata.

Holidej ga pogleda i izvadi cigaretu iz usta.

— Molim vas, sedite.

Dok takođe ustade i osta sedeći na krevetu.

— Ljutite li se još uvek — upita čovek iz Misurija.

Holidej ga pogleda sa osmehom.

— Ne. Nisam se ni ljutio. Mislio sam samo da je bolje odmah reći svoje mišljenje o celoj stvari. Nisam šerif, a najmanje prikladan za Dodž Siti.

Jedna minuta se beskonačno sporo vukla velikom prostorijom, ispunjenom cvetnim plišanim zavesama i stolicama presvučenim istim materijalom. Velika nabrana zavesa ga je odvajala od druge prostorijske.

— Leona Hempton je u gradu — reče tada maršal.

— Znam.

— Jeste li je videli?

— Da. Odmah kada sam došao u zgradu čuo sam je kako guče.

— Jeste li govorili sa njome?

— Ne, nije me uopšte videla. Bio sam u baru, pa sam je odande mogao videti kako sedi pozadi, u kockarnici.

— Njega niste videli?

— Ne.

— Da li je sama ovde?

— Ko to zna?

Vajat priđe prozoru i otvori ga.

— Dozvoljavate li?

Holidej se opet smeja.

— Otvorite samo sasvim. S mojom večnom cigaretom sam zagadio vazduh.

Čovek iz Misurija pogleda pepeljaru punu opušaka od cigareta.

— Da. I meni se čini. Recite, Dok, o čemu ste celo vreme razmišljali?

— Sve dok nisam došao u hotel, o vama — odgovori iskreno kockar.

— A zatim?

— O Ted Drejku.

Vajat se okrenu.

— Bio je pre tri godine sa Džek Hinsijem u Santa Feu. Demolirali su „Zlatnu potkovicu“, a malo zatim je izgorelo i nekoliko kuća u zapadnom delu grada.

— Sećam se ja toga.

— Od žene se ne može ni reći izvući.

Holidej ustane, pođe prema svom umivaoniku i pogleda se u ogledalu. Pređe prstima preko obraza. Čulo se kako prelazi preko neobrijane brade.

— Morao bih se obrijati.

— Sada? Zašto?

— Ako bih morao otići dole.

— A zašto?

— Ako sa Leonom treba da se razgovara, onda se to mora samo kroz karte.

Četvrt sata kasnije kockar stupi u igračnicu.

Leona Hempton je sedela uz jedan od stolova i smesta ga primeti. Holidej ostane kod vrata, kao da traži mesto.

Onda priđe Leoninom stolu.

— Halo, mis Hempton! Dozvo-

ljavate? — upita i privuče stolicu.

Maršal, koji je ostao u dvorištu, da bi mogao sve da vidi kroz prozor, samo zaklima glavom. Kako je to samo udesio, taj spretni Džordžijanac! To se prosto ne može objasniti! A kad je jednom seo, onda je neizbežno i igrao.

Stvarno i ovde je Holidej već posle nekoliko minuta imao karte u rukama.

Tri četvrt sata kasnije samo su još dve osobe igrale poker u zelenom salonu hotela u Dodžu: Dok Holidej i Leona Hempton.

Pre deset godina, tamo preko, u Kanzas Sítiju bila je lepa kao slika i okružena obožavaocima. Muškarci su je obožavali. Bila je vrsna kockarka, koju nije trebalo potcenjivati.

Sve dok nije upoznala Teodora Drejka, s tom zloglasnom varalicom selila se od grada do grada. U njegovim igrama doduše nije sudelovala, ali zato jeste u njegovom životu.

1873. došli su u Vičitu. Igrao je samo Ted Drejk, dok je žena uvek ostajala u baru. Drejk je dobijao i dobijao. Dok neko od ljudi nije povikao: „Varalica!”

To mu je bilo poslednje što je rekao. Svoj kolt nije stigao ni da izvuče iz futrole.

Džentlmen-varalica, Teodor Drejk, ubio ga je metkom iz malog deringer — revolvera.

Onda ga je Vajat Erp proterao iz grada.

Nikada lepa Leona Hempton neće zaboraviti tu noć, kada se maršal iz Vičite pojavio u dvokrilnim vratima kasina. Visok, plećat i preteći.

I nikada neće zaboraviti što je rekao Drejku.

Morali su smesta da napuste Vičitu.

Od tada je Vajat još češće čuo o varalici i o toj ženi. Ali, čini se da je u Santa Feu Drejk bio sam.

Gde li je sada?

Igra u salunu dostigla je vrhunac.

Vajat doduše nije mogao razumeti ni reč koja je unutra bila izgovorena, ali je shvatio toliko, da je Holidej naveo ženu da igra na visoki ulog. Čak se i pod šminkom videlo, da je prebledela. Ruke su joj drhtale.

— Šta vi zapravo nameravate, doktore Holidej? — izusti ona stisnutih zuba bez daha. — Hoćete li da me upropastite?

— Idete li dalje? — upita kockar glasno i mrtav hladan. — Dvadeset hiljada!

Žena zine, ali ne reče ništa.

Deset hiljada je već izgubila. Deset hiljada dolara! Prilična svota. Mnogo je partija morala odigrati dok ih je zaradila. Veći deo toga, doduše, dobila je ovde u Dodžu. A sada joj je to onaj čovek u jednom jedinom satu opet oduzeo.

„Dvadeset hiljada!” Kao veliki crni kamen pritiskala je Holidejeva ponuda.

Imala je svega još nešto preko tri hiljade dolara.

Holidej pokaza na njenu ogrlicu i nakit na ruci.

— Hoćete li staviti vaš ulog na sto? — upita grubo.

Žena se uspravi.

— Te stvari ne vrede deset hiljada, reče promuklo.

— Ne, ali vi imate još novca.
— Još tri hiljade. I nakit. U svakom slučaju vredí dve hiljade...

— Za mene vredí deset hiljada. Položite vaš ulog, mis Hempton!

Glas mu je resko zvučao.

Najrazličitije misli motale su se u ženinój glavi. Bez sumnje, hoće da me upropasti.

Lagano se uhvati za vrat, obuhvati lanac i skine ga s vrata. Skiné narukvice i prstenje.

Onda ustane.

— Odustajem.

Holidej joj pokaže na stolicu.

— Ostanite, mis Hempton. Ne možete odustati usred igre. Ovde na stolu leži dvadeset hiljada dolara, koje možete dobiti.

— Ne mogu ih dobiti!

— Zašto?

— Jer sam... prema vama nemoćna. Jer vam nisam dospela.

— Sedite! — Kockarev glas je bio neumoljiv. Nije naseo na trik, kojim je kod njega htela da izazove sažaljenje. Poznavao je sve te triкове, kojima se služe ljudi kod zelenog stola.

Leona Hempton htela je pre vremena da napusti igru, računajući s time, da će joj partner oprostiti zadnju rundu, čime bi spasla nakit i tri hiljade dolara.

Ali Dok Holidej je natera da izdrži do gorlogovog svršetka.

Ona primi karte za dubl-poker, igru koja se u to doba na zapadu rado igrala, iako su je se isto tako svi bojali. Leva ruka, kojom ih je držala, lako joj je podrhtavala.

U očima joj se vnu.

Vajat Erp oseti kako mu se kosa diže pod šeširom. Prokletstvo, ne-

će valjda Dok sada izgubiti svojih deset hiljada dolara?

Igrači otkriše karte.

Iskra u ženinim očima se pretvorila u plamenu buktinju. Imala je u tom času nešto đavolsko u izrazu lica.

— Dobijam!

Resko i prodorno zaorio se kućom njen glas:

— Dobila sam, Dok Holidej! Ja sam dobila!

Munjevitom brzinom pokupi sav novac, a i nakit.

Iznenada Džordžijanac stegne njen članak.

— Šta hoćete? — viknula je.

Holidej mahne vlasniku hotela.

— Mister Kili, da li biste bili ljubazni da dami iz levog rukava izvučete onu kartu.

Kili je munjevito reagovao. Na ovakve stvari je navikao kao dugogodišnji vlasnik igračnice.

Na najveće iznenađenje svih prisutnih on izvuče kartu.

— Tref as!

Žena je sva pozelenela i izgledala je sada oronula kao starica.

Džordžijanac je mirno sedeo kod stola.

— Ostavite novac, mis Hempton

— reče promuklo Kili. — Varali ste pri igri. Dobitnik je Dok Holidej.

— Vaš trik s dvostrukim kecom bio je izvanredan — reče Holidej prigušeno, kao sam za sebe. — U stvari, Tem Drejk je prema vama bio prava šeptrlija.

Nije se ni pokrenuo da pokupi svoj dobitak.

Kili je još stajao kraj žene. Holidej mu dade znak. On ih napusti,

pa pozove i ostale da sa njim pođu u bar.

Žena je odsutno buljila u kockara.

— Možete zadržati svoj novac i nakit, Leono Hempton, ako mi pošteno odgovorite na jedno pitanje.

— A to bi bilo?

— Gde je Drejk?

— Ne znam.

Na to Džordžijanac ustade i počeo da kupi novac i nakit.

Žena je buljila u njegove fine ruke.

Još kockar nije pokupio dobitak. Zastao je i gledao u nju.

— Mis Hempton, rekao sam: pošteno odgovorite.

Na to joj se usne rastave:

— Bio je... ovde.

Holidej se uspravi i odmeri je ledenim pogledom:

— Sa Hinsijem?

— Ne znam. Osim toga, to je već drugo pitanje.

— Niste ni na prvo tačno odgovorili, madam. Nisam pitao gde je bio, nego gde je sada.

— U... Vičiti.

Moglo je to biti istina, a mogla je biti i laž. Dok Holidej to nije znao.

Ali, morao je riskirati i da blefira. Sa obe ruke privuče sebi novac i nakit.

— Žao mi je, madam, izgubili ste.

Žena smrtno preblede.

— U Hejsu je — krične iznenađeno, visoko zabacivši glavu.

— Izgubili ste, madam. Već sam vam rekao. Na moje pitanje nisam tražio dva odgovora.

Nehajno strpa novac u džep, is-

to tako i nakit. Biserna ogrlica mu je još napola virila iz džepa. Žena ga je šibala divljim pogledima, pa krične:

— Vi! Vi ste hteli da me upropastite! Kockarka, koja je inače znala tako savršeno da se savlada, iznenada je poružnela i ostarela. — Da, to ste hteli. Znam. Slutila sam to kad sam malo pre ugledala maršala...

— Šta ste slutili?

To je upitao čovek iz Misurija, koji je, napustivši svoju osmatračnicu u dvorištu, stupio u igračnicu.

Leona Hempton se okrene i stegne rukama stolicu iza sebe.

— Mister Erp, uništio me je. Potpuno me uništio.

— Šta to znači? Hoćete li time da kažete da je varao u igri?

— Ne, ali me je potpuno upropastio. Nemam više ni centa. A pre jednoga sata još sam bila bogata.

— A ko bi za to mis Hempton trebalo da bude kriv? Sami ste to želeli. Osim toga, stekao sam utisak da vam je Dok Holidej pružio izvanrednu priliku. Nije vas uhapsio zbog varanja u igri, premda ste upotreбили najprostiji trik sa dvostrukim kecom. Zatim vam je ponudio da vratite jedan deo novca...

— Rekla sam istinu: Drejk je u...

— Gde?

— Reče da je u Vičiti — ubaci Holidej, krenuvši prema baru po jedan brendi.

Žena se okrene i slomljena sedne na stolicu.

— Ubiće me! Izdala sam ga... — zajeca.

— Samo bez brige, mađam. Za to vaš krasni prijatelj verovatno više neće imati prilike — reče grubo maršal.

Ona ga uplašeno pogleda.

— Šta nameravate?

— Slušajte, mis Hempton! U ovom gradu ubijen je jedan pomoćnik maršala. Prijatelji Teda Drejka odveli su iz grada dva muškarca i dve devojke. To je bila otmica. Nećete valjda misliti da ću preći preko toga...

— Šta se to mene tiče?

— Jako mnogo. Vi ste sa Drejkom došli u grad. Po svoj prilici neposredno pre Hinsija i njegove bande.

— Što želite time da kažete?

— Da je vaš cenjeni i uvaženi prijatelj Hinsijev špijun, koji je za njega ispitao da li je vazduh čist.

— Laž! Ništa drugo nego laž!

Na to je maršal grubo zgrabi za ruku.

— Slušajte, Leona Hempton! Za drugaricu jednog razbojnika, varalicu na kartama, koji sarađuje sa ubicama i otmičarima, u Dodž Siti-ju nema mesta. Dajem vam još dvanaest sati vremena, a zatim neću da vas vidim u Dodž Siti-ju.

Žena skoči. Zajapuri se u licu kao paprika.

— Proterujete me iz grada, maršale?

— Vi ste rekli.

— A zašto?

— Rekao sam vam koji su razlozi. Ima ih više nego dovoljno. A ako vam to nije dovoljno, mogao bih dodati i varanje u dubl-pokeru.

Glava žene klone na grudi. Stajala je opuštenih ruku.

Vajat Erp se okrene i izađe.

Holidej, koji je u međuvremenu popio svoj brendi, pođe za njim.

Gore, u svojoj sobi, Holidej spa-kuje nakit i pet hiljada dolara u komad papira i pozove Vong Fua.

Kinez, kome je bila dužnost da u hodniku bude stalno na raspolaganju gostima, dođe odmah.

Holidej pokaže rukom na paket.

— Sutra ujutro, pre nego što krene poštanska kočija, dajte mis Hempton ovaj paket.

Kinez potvrdno klimne glavom.

Kad ovaj ode, maršal zaklima glavom.

— Najpre se igrajući naprežete do iznemoglosti, da bi raskrinkali varalicu, a onda joj opet vraćate novac i nakit.

Holidej okrene glavu.

— Da li biste ga vi zadržali?

Vajat se smeškao.

— Ne, sigurno ne. Ali zašto ste joj ga prvo oduzeli?

— Jer sam hteo da je raskrinkam i jer sam hteo da saznam gde je Drejk.

— Raskrinkali je jeste. Varala je u kockarnici hotela u Dodžu, a to će se ubrzo saznati u svim igračnicama na Zapadu. Kao kockar je time onemogućena. Ali gde je Drejk, to još uvek ne znamo.

— Ja znam.

— Ah — gde se zavukao?

— U Hejsu.

— Vi joj, dakle, verujete?

— Na to je teško odgovoriti, Vajate. U stvari joj ne verujem, jer je prvo rekla Vičita...

— A zatim bilo koje drugo meso — prekine ga maršal. — Slučajno se setila naziva Hejs.

— E, baš u to sumnjam.

Vajat Erp priđe prozoru i pogleda na ulicu.

— Odjahaću još noćas.

— Šteta.

Džordžijanac je seo na ivicu kreveta i blago prelazio rukom preko kao sneg bele presvlake.

— Zašto šteta?

— Zato što ne mogu ovde da spavam barem jednu noć. Tako sam se radovao tome.

— Možete spavati ovde, Dok. I to ne samo jednu noć. Odjahaću sam.

— Aha.

— Da. I to ne zato što se nadam da ćete vi preuzeti brigu o redu u gradu, nego jer ste poslednjih meseci bili izloženi neverovatnim naporima. Vi niste zdravi. Posmatrajući vas malo pre, dok ste sedeli za stolom, tek sam onda pravo uočio koliko ste iscrpljeni i oslabili. Samo radi mene ste otpeli sve nedaće i napore ovog dugog puta. Ne bi od mene bilo ni najmanje drugarski, kada bih dozvolio da opet počete sa mnom.

Veliki kockar se tiho smejao, kao za sebe.

— Ako nemate nikakvih drugih briga, Vajat...

— Imam, Dok, imam i drugih briga. Brinem za svoga brata, za Bata Mastersona i obe devojke.

— Laku noć, Dok Holidej. I hvala za sve. Voleo bih da vam se jednom mogu odužiti.

Kockar je još uvek sedeo na ivici kreveta, posmatrajući svoje sklopljene ruke.

— Do viđenja, maršale — reče i ne diže glavu ni onda kada se zatvorile vrata za čovekom iz Misurija.

—(—)

Vajat Erp je potražio gradonačelnika i o svemu se dogovorio sa njim.

Dužnost ranjenog pomoćnika maršala preuzeće kovačev kalfa Dik Pardom. Za druga dva pomoćnika zakleti su Alek Henderson, sin vlasnika svratišta i Džef Koldvel, osamnaestogodišnji pekar, koji su već i Mastersonu koji put pomagali.

— I još nešto, načelniče: ako jako zagusti, mislite na to da je i Dok Holidej u gradu.

— On ne ide s vama?

— Ne.

— Aha. Dobro. To me, naravno, prilično umiruje. Iako bih voleo da ga uopšte ne moram zvati u pomoć.

Okolo ponoći je maršal napustio grad.

Uzeo je vranca, mada je pomišljao na to da kod Bleka pozajmi drugog konja, a svom vrancu malo da ostavi duži odmor. No, davo bi ga znao, moglo bi se desiti da mu brzina toga vranca bude od i te kakve koristi...

Jahao je kroz glavnu ulicu, koja se još uvek nije bila smirila.

Dok je prolazio kraj hotela još uvek je gorelo svetlo u sobama njegovog prijatelja iz Džordžije.

Sa nekim neodređenim osećanjem tuge u srcu pogleda maršal gore prema prozorima. Ali nije zaustavio vranca.

Onda je napustio grad.

Kod korala ugleda čoveka kako dolazi od onih kuća na reci.

— Helo, maršale!

Bio je to Hari Blisdejl.

Vajat zaustavi konja.

— Kuda tako kasno, mister Blisdejl?

— Ah, ne mogu da spavam. Žena mi je bolesna.

— Da, znam.

— Bila je kod vas?

— Da.

— Pa, žao mi je. Sigurno je izrekla gomilu gluposti. Nemojte joj zameriti. Ona... — Čovek se nasloni na ogradu. — Strašno je s njom od kada su odveli dete.

— Žao mi je vas, Hari.

Čovek odmahne rukom i drhtavim glasom reče:

— Tako sam, Vajate, voleo to dete. Prosto ne znam kako bih vam to opisao. Sigurno ne manje od svoje žene.

Da je kojim slučajem digao glavu i pogledao u lice čuvara zakona, video bi da je osvetnik već krenuo.

Pređe rukom preko lica i, zatajući u govoru, reče:

— Čovek mora preživeti. Mi tu ne možemo ništa. Siromašni smo ljudi. No ja sam se molio, misleći uvek na te divljake. Znate, maršale, u našoj zemlji zakon se još uvek ne poštuje dovoljno. A vi sami ne možete stići svuda. Pošli ste u poteru za razbojnicima, misleći da se vaš grad smirio. U tome ste se prevarili.

— Ne smete izgubiti hrabrost, Hari.

— I neću, ali mi to sve prokleta teško pada. I još mi rođena žena sve to još više otežava.

Vajat izvadi poslednju cigaru iz džepa i pruži mu je.

— Hej, pa to ipak ne mogu da primim.

Vajat zapali šibicu.

— A sada popijte nešto u Alhambri ili kod Vilsona. Ali samo jednu čašicu, a onda idite kući.

Hari Blisdejl klimne glavom.

— Vi ćete dalje?

Vajat dignu glavu i preleti pogledom preko prerijske, koja se protezala sve do dalekog horizonta, koji je od zemlje odvajao tanak svetlosni zrak.

— Da, Hari, ja moram dalje...

—0—

Dvanaest milja istočno od grada odvajala se magistrala prema severu.

Noćni jahač preseče taj ugao i izbije kod Holgersove farme. Zatim odjaše prema severu.

Do Džetmura je bilo dvadeset i dve milje.

Stigao je u praskozorje.

Crni pastuv prevalio je taj put brže od bilo kojeg konja koga bi maršal mogao dobiti u Dodžu. I još uvek je kasao i gipko grabio napred.

Do Hejsa je oдавde trebalo prevaliti još skoro četrdeset milja.

Maršal se nije odmarao. Pustio je da se konj na jednom pojilištu malo odmori, a onda krene dalje.

U rano popodne, u jednoj dolini pred sobom ugledao je gradić.

Put, koji je vodio ovamo gore, u Barden Sends, beše naporniji nego što je jahač očekivao. No, sada je tu dole ležao cilj. Cilj? Da li je stigavši u Hejs zaista već bio na cilju?

Hejs je bilo osrednje, prilično čisto mesto, koje je postalo značajnije zbog čuvene raskrsnice Salina —Elsvurt—Hejs.

Maršal nešto ispred grada skrenu sa glavnog puta i odjaši iza dvorišta, prema jednoj od malih poprečnih uličica.

Već kod prvih kuća naiđe na staju za iznajmljivanje. Vajat preda vranca sedokosom crncu, koga sreće u dvorištu.

— Kažite, gde bi se ovde moglo jesti?

— Jest? — upita crnac. — Pa, u Binder Hausu, ili kod tete Heni.

— A gde se može odigrati dobra partija karata?

Crnac namignu na jedno oko.

Dakle, stranac s tim prekrasnim konjem bio je kockar.

— Hm, kartati se možete svuda. Mislim da ta vrsta zabave najviše cveta kod Koni Marlove. Ali oni bolji igrači zalaze kod Tonija Selera!

— Hvala!

Vajat mu tutnu u šaku pola srebrnog dolara i napusti dvorište.

Koni Marlou nije dolazila u obzir. Tamo se nisu okupljali kockari kalibra Teodora Drejka. Ali Selero-rov kasino, to je bilo pravo mesto za njega.

Vajat je već i ranije čuo za to kockarsko gnezdo, već pre više od trinaest godina, kada je tamo preko, u susednom gradiću Elsvortu započeo svoju maršalsku karijeru.

Kasino se nije nalazio u širokoj glavnoj ulici, nego u najvećoj sporednoj ulici iza ugla.

Maršal pređe ulicu, kupi u dućanu nekoliko cigara i upravo kad

je jednu pripalio, opazi čoveka koji je zastao na kraju drugog trema i buljio u njega.

— Vajat Erp!

Maršal se ne okrene. Odakle je samo dolazio glas?

Da li je to bio neko s koltom u ruci? Ne bi bilo isključeno. Onda začuje kako se približuju brzi, čvrsti koraci.

— Mister Erp!

I sada se ne okrene.

U to mu sa strane priđe neki mladić od oko dvadeset pet godina, sveža lica, uredno odeven, kao što su to već bili mladi ljudi, koji su nekim poslom došli u grad sa nekog većeg ranča.

Vajat ga smesta prepozna. Bio je to Lari Gordon. Otac mu je kod Lorete imao veliku stočnu farmu. Tom rančeru je mladi pomoćnik maršala u Elsvortu pre trinaest godina jednom učinio znatnu uslugu.

Rančerov sin je tada još bio dete, ali se u licu od onda nije baš mnogo promenio.

— Mister Erp!

— Psst!

— Izvinite, ala sam budala! — reče mladić i gurne svoj stetson na potiljak. — Ali, tako to već ide kada se ugleda čovek koga niste sreli četrnaest godina, a koga nikada niste mogli da zaboravite.

Vajat stisne ruku tom dobrom dečku.

— Kako otac?

— Hvala, dobro.

— A kako je na ranču?

— Sve je u redu. Upravo smo prekjuče kupili veliko novo krdo. Samo, pašnjaci će sada jedva biti dovoljno za svu stoku.

— Kako je to moguće? Ako se dobro sećam, vaš otac je imao dobar komad zemljišta. Počinjalo je od Lorete, pa sve do preko glavnog drumu prema severu. Na takvom zemljištu mora da ima paše još za hiljadu goveda.

— Tako je to i bilo, maršale. Ali onu zemlju severno od drumu otac je ustupio Kindniju, taj je zbilja imao premalo, a nama je opet smetao već vrlo veliki promet na drumu. Teško je bilo držati stoku na okupu, a, osim toga, takav drum je uvek, kako i sami znate, nezgodan. Ima na njoj svakakvog ološa, više nego što bi bilo poželjno. Večno su nailazili rastleri i krali stoku. Preko valovite prerije ne mogu tako lako po noći. Ali svetao, prašnjavi drum ih sam po sebi i u najcrnijoj noći dovede do stoke. Kindni nam je na jugozapadu dao komad zemljišta, koji je pripadao njegovom zetu. Bio mu je dužan nekoliko hiljada dolara, pa mu ga je dao. No nije mu bilo pravo kada smo ga mi dobili.

— Razumem! Dao mu ga je, misleći da ga i tako neće moći upotrebiti. A sada se ždere što ga je dobio vaš otac.

— Tako izgleda.

— Da li je zemlja zakonski preneti na vas?

— Svakako.

— I uprkos toga vam pravi neprijetilike?

— Da. U svakom slučaju, ranč pripada njegovoj sestri.

Vajat zaklima glavom.

— Morali biste jednom da ga posetite.

Mladić odmahne rukom,

— Pokušali smo. Otac je dva puta bio na Hauardovom ranču, ali uzalud.

— Hauard? Liz Hauard? — upita brzo Vajat.

— Da. Poznajete li je?

Nemirna sena pređe preko lica čoveka iz Misurija.

Liz Hauard! Da li je to bilo moguće!

Prošlo je od tada više od petnaest godina. Još je vozio kočiju, jednu od prvih koja je išla od Saline, preko Elsvarta i Hejsa do Oklija.

Dogodilo se to u Raselu, jednog toplog prepodneva. Tada je prvi put video. Bila je visoka, vitka kao jasek i lepa kao slika. Ali u licu, uokvirenom bujnom crnom kosom, imala je neku odlučnu, zapovednu crtu.

Liz Hauard. Imala je tek šesnaest godina, ali i držanje poput kraljice. Njen otac je imao najveći ranč između Vičite, Dodža, Saline i Hejsa. Hauardovi su bili poreklom iz Engleske, ali su već više od pola stoleća živeli u Grit Bendu. Pripadalo im je celo Čejensko jezero. Liz je imala brata, koji je u nekom revolveraškom dvoboju u Raselu tako teško ranjen, da je ostao doživotni invalid.

Možda je taj događaj doprineo da je narav rančerove kćeri vremenom postala sve neprijatnija.

Bila je nepristupačna kao ledena santa, dok onog jutra nije ugledala mladića iz Misurija na sedištu poštanske kočije.

Bio je visok, suncem opaljen, plećat, guste crne kose, u crvenoj košulji, sa belom maramom oko vrata i s crnim šeširom na glavi.

Oštro, upečatljivo lice kasnijeg maršala Erpa već je onda odavalo toliko sveže, zdrave muževnosti, da i sama gorda Elizabeta Hauard nije mogla tako brzo da skrene pogled s njega.

Predugo i preduboko se zagledala u tamnoplave oči mladića.

Sam Vajat je tada njen pogled brzo zaboravio. Kada je tri dana kasnije opet došao u raselsku stanicu i saznao od upravnika stanice da će ga na poslu zameniti Majk Ivridž, skoro je pobesnio. Hej, pa zašto to? Je li možda šta pogrešio?

Upravnik stanice je bio podmitljiv čovek. Znao je da je od kćerke velikog Džona Hauarda za to sme njivanje dobio pedeset dolara.

Ne sluteći ništa, Vajat je stajao na vratima, besan na nepravednog upravnika stanice, koji ga je smenio.

— Hej, gazda, pa šta to ima da znači?

— Strpite se!

— Strpite se? Dobro. Čekajte vi, a ja ću uzeti svoje kljuse i odjahati. Ima sigurno i drugih stanica gde su potrebni kočijaši. Do viđenja!

Bio je tada još mnogo uporniji i nesavitljiviji nego danas.

Onda se pojavila Liz i upitala:

— Tražite li kakav posao mladiću?

— Da li imate nešto za mene, mis?

Odjahao je sa njom.

Maršal je, stojeći sada na tremu kraj mladog Gordona, razmišljao o onom vremenu.

Ponosna Liz Hauard zaposlila ga je kao kauboja, a istovremeno ga koristila kao svog ličnog slugu. Bi-

la je zaljubljena u njega, misleći, naravno, da mu to ne sme pokazati. Umesto toga, proganjala ga je svojim, najčešće besmislenim naredbama, pa se jednog dana našla u čudu kada joj je Erp kratkim putem otkazao službu.

Nikada Vajat Erp neće zaboraviti njen izraz lica, kad je odjahao iz dvorišta, dok je ona stajala na tremu.

Maršal upita mladića:

— Ne razumem jedno: zar je Liz Hauard Kindniju dužna?

— Ne ona, ali njen brat. On pi je kao smuk. Tada je oženio Kindniju kćer, a sada se svugde zadužuje. Dok je stari bio živ, on se brinuo da se ti dugovi i podmiruju, ali sada, od kada je umro i ranč preuzela Liz, sada je gotovo sa plaćanjem dugova.

— Da li zemlja pripada bratu?

— Pripada mu. Bila je uknjižena na njegovo ime.

— Naravno, jer konačno, mora da je stari Hauard dobro poznavao svoju dragu, večno nakostrešenu kćerkicu.

— Da, ali sada Liz tvrdi da cela zemlja pripada Hauard ranču i da njen brat nema prava to da prokocka.

— No, to je prilično zapetljano.

— Zato sam danas i bio ovde kod sudije Hajermena.

— A šta on kaže?

— Slegnuo je ramenima i rekao da Liz Hauard ima bandu od skoro trideset jahača.

— Jasan odgovor.

Lari potrlja potiljak.

— A najgora je bodljikava žica...

— Bodljikava žica? — Vajat namršti čelo. Ako je išta mrzeo u toj zemlji, onda je to bila bodljikava žica.

— Da, ona je postavila zardaču bodljikavu žicu, koja se proteže čitave milje daleko, u koju se zaleću goveda, konji pa i ljudi. Žica leži tako nisko, da se u visokoj bivoljoj travi često i ne vidi.

Lari je pažljivo promatrao čuvara zakona i reče, nehotice skidajući šešir:

— Mister Erp, vi ste nam već onda jednom pomogli i otac vas često spominje. Baš je nedavno rekao: ako bih na svom ranču imao slobodno i jedno mesto, jednu sobicu ili malo hleba onda bi to bilo za Vajata Erpa. A u međuvremenu ste vi postali tako poznati maršal Svako vas zna.

— Lari, budite kratki. Šta hoćete od mene?

Lice mladog čoveka se uozbilji.

— Da vas zamolim za pomoć. Čim sam vas ugledao, sinulo mi je: Vajat Erp! Kao da ga samo nebo šalje! On će nam pomoći.

— Slušajte, Lari, žao mi je, ali i meni gori pod petama.

— Gonite nekog... bandita?

— Nekog? Moglo ih je biti dobro tucе.

Na to se mladić uhvati za čelo.

— Nebesa, pa da, čuli smo za to. Pre nedelju dana kao da se u Dodžu opet stvorio pakao...

— Opet?

— Da, pre, dok vas još nije bilo, u Dodž Sitiju je gazdovao sami đavo. Ali sada je ipak dugo vremena bilo mirno.

— Baš zato.

— Nešto se dogodilo Batu Mastersonu, zar ne? — upita oprezno mladi Gordon. Naravno, i on je čuo, da je pri tome bio i jedan od Erpovih. Ali ništa detaljnije nije znao o tome.

Čovek iz Misurija potvrdi.

— Da, momče, Bat Masterson i moj brat Virgil.

— Zna li ko je bio?

— Znam, a znaš li i ti?

— Ja ne znam. Prekjučer se nešto suškalo o Džeku Hinsiđu, ali sumnjam u to. Jer neki stranac je rekao preko u Hardvor Šopu, da je Hinsiđa pre dve nedelje sreo gore u Dakoti.

— U Dakoti? — upita nepoverljivo Vajat. — Kako je taj izgledao? Da li je bio visok, plav, i prilično otmeno obučен?

— Tačno.

— Drejk.

— Kako rekoste, maršale?

— Ted Drejk.

— Drejk? Ne, mislim da se zvao Hempton. Ovo je prezime naveo trgovcu kome je dao oružje na popravak.

— Jedan pištolj tipa deringer?

Momak ustukne korak nazad i razrogači oči.

— Jeste li vidoviti?

— Na žalost, ne. Gde stanuje taj tip?

— Ne znam vam reći. Ali, ako se baš ne varam, otišao je sa dilažansom. Rekao je trgovcu da mu se žuri i da će za jedan sat doći po mali kolt.

Maršal je posmatrao kasino, tamo preko, u sporednoj ulici.

— Dobro, Lari, sada moram da idem. Imam tu još nešto da obavim. Hvala za obaveštenja. Mnogo su mi pomogla. Pozdravi oca i reci mu da ću možda pri povratku svratiti na vaš ranč.

— Da li ćete stvarno doći?

U tom času poštanska kočija ule-
ti u glavnu ulicu. Ljudi se skloniše
na trotoare.

Kočijaš zavitla bičem, konji još
jednom potegnuše iz petnih žila i
kočija zagalopira ulicom.

Uskoro ćemo se opet videti Lari.
Zbogom!

Vajat se oprosti od mladića.

Mladić se zagleda za čovekom iz
Misurija.

Pričekao je dok se Erp izgubio,
a onda krenuo svojim poslom.

Vajat se uskoro opet pojavi u
glavnoj ulici.

Bilo mu je žao što je mladića
morao tako brzo ostaviti. Ali nije
imao druge mogućnosti. Bio je na
tragu razbojniku i nije imao vre-
mena da se bavi drugim stvarima.
A pre svega nije se smeo dugo za-
državati na ulici.

Prvo je trebalo u nekom svratiš-
tu naći sobu. Na žalost, u prvom,
koje je potražio, nije bilo slobod-
nih soba, od kojih bi jedna gledala
na ulicu, iz koje bi mogao nesme-
tano posmatrati kasino.

Ne u kući kraj njega našao je
slobodnu sobu i to u prizemlju. Bi-
la je to odvratna soba, neposredno
uz trotoar, kojim su neprestano pro-
lazili ljudi, a osim toga je zbog
širokog tremra bila i mračna. Ali
je Vajat ipak uzeo, jer je gledala
na onaj deo ulice koji je za njega
bio od velike važnosti.

Mislio je da ima još vremena.

Kockari su u to vreme spavali,
kako bi izdržali dugu noć uz kar-
taški sto.

Za to i maršal sebi dozvoli koji
sat odmora.

—0—

Oko sedam ustane, opere se, ob-
rije, a zatim stade uz prozor, gle-
dajući kroz zavese kretanje na uli-
ci.

U trpezariji gostionice, koja je
ležala kraj njegove sobe, postalo je
živo. Na ulici ta živost nije presta-
jala tokom celog dana.

Bilo je osam sati, pola devet. I
lagano se spuštao mrak.

Vajat napusti svoju sobu i pođe
da večera.

Zatim izađe iz kuće.

Uz svu buku tokom dana, činilo
se da se grad tek sada budi. U tom
pogledu mesto je bilo slično Dodž
Sitiju. U točionicama zapališe kero-
zinske svetiljke, tako da se tek sada
videlo koliko ih ima samo u glavnoj
ulici.

Preko, na trotoaru, dangubilo je
nekoliko ljudi, prateći pogledom i
gluocim primedbama svaku devojkicu.
Kad su dva momka u kaubojskoj
odeći prolazila kraj njih, jednom
od njih podmetnu nogu. Ovaj pad-
ne, ali se brzo pridigne i zgrabi
krivca.

— Mister, budite oprezni. Ovak-
ve šale mi se ne dopadaju.

Na to ga ostali zgrabe sa leđa i
obore ga.

— Džim — povika onaj drugi i
baci se u gužvu.

Džim! Prokletstvo! To je bio glas Lari Gordona.

Sada su se taj momak i jedan od njegovih kauboja upleli u neku tuču s meštanim.

I to kakvu tuču!

Obojica su se očajno branila, ali bezuspešno, protiv petorice. A ovi su ih obilno častili podmuklim udarcima.

Vajat posmatraše gužvu stisnutih očiju i ugrize se za usne. U stvari, ne bi smeo sebi da dozvoli da se umeša u tuču, ali, s druge strane on ne bi bio ono što je bio kada bi prijatelja ostavio u nevolji.

On pređe preko ulice i nađe se na trotoaru.

Prvog, koga je zgrabio, odbaci prema drvenom zidu točionice. Drugi se odmah zatim strmoglavi na ulicu.

Treći ga je primetio na vreme, pa napravi grešku, želeći da ga napadne sa leđa. Ali takvi trikovi kod čoveka iz Misurija ne pale. On odskoči i raspali ga bridom ruke između glave i ramena, da je sve zvonilo.

I taj je dobio svoje.

Preostala dvojica udarali su kao besni psi na svoje protivnike, što su ležali na zemlji.

Vajat trgne u vis jednoga, koji je ležao na Lariju, i uputi mu strahovit udarac pod bradu, tako da se čovek nekoliko puta okrenuo oko svoje ose i onda se složio na kolena.

Lari je odmah bio na nogama.

— Vajat! otme mu se.

— Mir! — zareža maršal, trgnuvši uvis i onog ogromnog deliju, ko-

ji je ležao na kauboju obrađujući ga pravom bubnjarskom vatrom odabranih udaraca.

Ovaj se okrene, zapilji u novog protivnika, shvativši jednim pogledom situaciju i zakrešti:

— Hej, jedan batinaš, zar ne? No, hodi, momče! Džoni Bredli će da te rastavi na sastavne delove, tako da ti četiri meseca ni jedan šešir neće pristajati.

Džoni Bredli bio je orijaš. Ali ovaj put se sa svom svojom snagom obratio na krivu adresu. Njegov zamah prozviđdi nad sagnutom maršalovom glavom, a s drugim nije stigao ni do pola puta.

Čovek iz Misurija potegne levi aperkat i plasira ga tačno u vrh brade zdepastog momka.

Ovaj stade na čas, kao da ga je udario grom, a onda pade i snažno udari o grede trema.

— Dalje odavde, Lari — šapne maršal mladom Gordonu.

Lari odmah krene, ne bi li se izgubio sa maršalom. Ali onaj kauboj, koji je bio s njima, nije ni pomišljao na to da ne iskoristi ovako povoljan obrt situacije.

— Tako, momci, to je bila druga runda! — urlao je. — A sada dolazi treća.

— Džim je lud! — procedi Lari.

Kauboj nije baš bio lud, ali je zato bio besan. Morao je da primi toliko udaraca, da mu se sada žurilo da ih vrati barem pola. Bio je jak momak i vičan takvim „zabavama“.

Ali Vajat nije imao ni najmanje volje da se još ovde zadržava duže. On zgrabi Džimija za ruku i povuče ga za sobom. Lari drekne:

— Dolazi već jednom, Džimi, moramo dalje! Pusti momke, oni su do daljeg obezbeđeni.

I to je bilo tačno. „Momci” se nisu tako brzo mogli oporaviti od batina, koje im je dao čovek iz Misurija. Udarci njegovih pesnica bili su i suviše precizni, brzi i surovi.

Džim opsova.

— Pa, čoveče, pustite me...

Ali Vajat ga je silom vukao dalje.

— Umiri se već jednom — zaskiče Lari na njega i zgrabi ga za drugu ruku. Tako ga uvuku u jednu sporednu ulicu.

Preko je bio kasino, sa koga su prozori bacali nepravilne senke na ulicu.

— A što me ovaj tako čvrsto drži, Lari? Prokletstvo, neka me pusti! — bunio se kauboj.

Mladi Gordon mu stavi pesnicu pod nos.

— Sad budi miran, Džimi! To je Vajat Erp i da nas nije izvukao iz gužve, sada bi isprebijani ležali na trotoaru.

Kauboj napusti svaki otpor i pogleda maršala u lice.

— Da — reče Lari a sada idemo dalje.

— Dalje? Lari, jesi li lud? Ja ne idem dalje. Hoću da vidim Vajata Erpa. A osim toga, mi smo njegovi dužnici.

Vajat mu brzo pruži ruku, dotakne rub šešira i izgubi se.

— Hej, što mu se tako žuri? Ja bih ga rado počastio pićem! — prodere se kauboj. — Šta to znači? Za ovoga bih častio tri dana...

Vajat je davno nestao u tami ulice.

— Čudan čovo — reče kauboj Džimi Džekins i odgega sa rančevim sinom.

Lari se već pobrinuo da opet ne prođu pored krčme, gde su ih napali.

Maršal se zaobilaznim putem opet vratio.

Kad je stigao do ulaza u kapiju, kod koje je pre desetak minuta pomagao Gordonu, preko, od Selerova saluna, sa druge strane uleteše u glavnu ulicu jedna teška kola.

U kočijašev fijuk biča umeša se iznenada jedan pucanj.

Maršal oseti kako ga zapeče leva nadlaktica.

Odmah se baci nazad i uzvрати vatru.

Strelac se morao nalaziti tamo preko, u senci ulaza u kasino.

Ali u to mu zaurla u susret i hitac s desne strane.

Vajat opali u tom smeru.

A odmah na to zazviždi jedna kugla s leve strane.

Otvorio se pakao! Pao je u klopu.

U to jedan čovek iskoči napred u glavnoj ulici, iz sene ispod trema. Vajat je samo video delić košulje kako se beli u mraku.

U opštoj pucnjavi, koja je dolazila sa strane kasina i sa suprotne strane, jasno se razabirao štektavi stakato metaka ispaljenih od onog čoveka sa belom košuljom.

S urlikom sruči se jedan čovek sa trema kasina na prašnjavu ulicu i ostade da leži na svetlu što ga je bacao jedan od prozora kasina.

Jedna kugla s leve strane tako je oštro okrnula Vajatovo čelo da se ovaj zateturio u stranu, prema kapiji.

Ali na ulazu u ulicu bljuvala su vatru dva revolvera u rukama čoveka koji mu priteče u pomoć.

Dok Holidej!

Njegovi hici dopirali su do Vajata, kao iz neizmerne udaljenosti. Ali je, kao kroz crno-crvenu koprenu, video kockara, kako stoji preko.

Čovek, koji je pucao na Vajata iz zasede, skoči napred i pokuša da opali na Holideja.

Ali kockareva kugla ga pokosi u tren oka. Onaj pak, koji je stajao zdesna, uza zid i koga je Vajat pogodio, sada se previjao na zemlji.

Teško otmamljen, držeći još uvek revolver u rukama, Vajat se nasloni na vrata.

Oči su mu bile oblivene krvlju.

U to se pred njim pojavi kockareva prilika.

— Vajat!

— Dok.

— Kako izgleda stvar?

— K... kako ste se vi... tu stvorili?

— Iz Dodža. Zaboravio sam da vam zaželim srećan put.

Vajat stegne prijateljsku ruku kockara. Na čas mu se zamračilo pred očima.

— Kako stoji stvar?

— Ples je završen. Tamo preko jedan leži pred stepenicama kockarske pećine, pozadi na uglu drugi, a trećeg ste sami odlepili s tog mračnog zida.

— Klopka.

— I to ubistvena.

Holidej izvadi iz džepa čistu belu maramu.

— Hajde! Pritisnite to na ranu. Odmah se vraćam!

Njegova visoka figura hitrim korakom pređe ulicu.

Holidej okrene na leđa čoveka, koji je ležao na svetlu prozora.

— Ah, Volt Vodžen stari poznanik! Lopužo, ne pretvaraj se da si mrtav. Kugla ti je u nozi!

Holidej mu izvuče oružje iz opasača i baci ga pod trem.

A onda pođe čoveku, koji se grčio na ulici, pogođen od maršala.

— Hodi, mali, daj pucaljku. Više ti ne treba!

— Šerife — zastenja čovek. — Stranac je počeo...

— Zaveži — zareža tobožnji šerif, koji se tu na tako energičan no su nailazili Rastleri i krali stoku prisloni ga uza zid.

Holidej je brzo ustanovio da je čovek iz Misurija ovog podmraklog strelca pogodio u slabine.

Zatim pređe preko ulice, do čoveka koji je zaista ležao mrtav, srušivši se sa stepenica kasina.

Holidej začu iza sebe umorne korake.

Bio je to maršal.

On klekne kraj kockara i pogleda čoveka na zemlji.

— Drejk! — otelo mu se.

Holidej klamne.

Ted Drejk bio je mrtav.

Drejk je otkrio maršalov boravak u gradu zahvaljujući gužvi u glavnoj ulici pred gostionicom, gde su Lari Gordon i kauboj Džim bili uvučeni u tuču, iz koje ih je Vajat izvukao.

Kauboj Džekins je tako glasno dreknuo maršalovo ime, da je lako došlo do nepozvanih ušiju, kojih je u gradu bilo dosta.

Drejk je stajao na suprotnom uglu i lecnuo se kada je čuo to ime. Pogledom je sledio maršala.

— Do sto đavola! Vajat Erp! To ne može biti slučajno!

Na brzinu nađe dvojicu propalica, koji su za par dolara bili spremni da uhvate u olovnu mrežu jednog „prevaranta”, kako su se to obično govorili.

O kome se, u stvari, radilo, oba bandita Volt Vodžen i Edi Tani uopšte nisu znali, a nije ih ni interesovalo. Pa dobili su nešto dolara, i trebalo je obaviti posao.

Taj ih je poslić naravno doveo iza rešetaka.

Šerif Blejkston se ne malo začuđio, kad su se iznenada otvorila vrata i kada su mu dva stranca dovela dvojicu dobro poznatih skitnica.

Blejkston skoči sa stolice kada je primetio da jedan od stranaca jako krvari na čelu, dok se Vodžen i Tani nisu mogli kretati, nego su ih morali vući.

— Što to znači?

Vajat se nasloni na pisali sto, dok je Holidej ostao da stoji kod vrata.

— Oba su me napala zajedno sa Ted Drejkom gore, pred Selero-
vim kasinom. Zovem se Erp, bio
s...

— Erp? — Blejkston isturi glavu.
— Jeste li vi možda Vajat Erp?

— Da...

— Đavo me odneo! Vajat Erp!
Toliko sam ve...

— Ispričajte to maršalu po mogućstvu kojom drugom prilikom —
prekine ga Holidej. — Zar ne vidite da je i on ranjen?

— Da, prokletstvo... A, ko ste vi?

— Zovem se Holidej. Dajte, dozovite jednog lekara za ove dve propalice! Jedan je dobio metak u slabine, a drugome je olovo u desnom bedru.

Šerif se nije snalazio od čuda.

— Dok Holidej? Svemogući! Šta se to danas događa u Hejsu!

— Biće još svakakvih čuda, ako se ne požurite, šerife. Zatvorite oba razbojnika. Pozovite lekara, a onda pokupite mrtvaca pred Selero-
vim kasinom.

Blejkston ustukne.

— Rekli ste nešto o jednom mrtvacu?

— Ko je to? — mrucao je šerif.

— Kockarska varalica Teodor Drejk. On je maršalu postavio klopku i u tu svrhu unaimio ove dve propalice. Ja sam naišao slučajno.

Razbojnik Ted Drejk je bio mrtav. Taj više nije ništa mogao da kaže o događajima u Dodžu Hteo je da namami maršala u klopku, ali je sam pao, pogođen jednim metkom čoveka iz Misurija, a drugim od maršalovog prijatelja iz Džordžije.

—0—

Obojica su stajali u mrtvačnici pred njegovim odrom.

Iza njih je bio šerif Blejkston, a u vratima stari gradonačelnik. Došli su i Lari Gordon i Džim Džekins, kad su dočuli za pucnjavu.

Vajatu je bilo povezano čelo. Zavo-
joj mu je stavio Holidej, očistivši mu ranu.

— On nam ne može ništa više reći — muklo progovori Vajat. — Sada smo tačno tamo gde smo bili i pre toga.

Kockar je nepomično stajao kraj odra i buljio u mrtvaca.

— Možda i nije bio samo slučajno ovde?

— Mislite li da je opet izigravao prethodnika?

— Nije isključeno.

Ako bi bilo tako, onda je trebalo računati s tim da se u najkraćem vremenu pojavi i Džek Hinsi. Ali, ako je Drejk bio izviđnik, onda je morao imati i neku vezu s bandom?

Oni napuste zgradu, koja se nalazila u nekoj uskoj ulici i služila kao mrtvačnica.

—(—

Petoro ljudi posmatralo je pucnjavu iz glavne ulice: stari gradski pisar Norton, njegov nećak Bil Norton, stolar Braun, koji je pravio mrtvačke sanduke, i braća Kolins.

Džef Kolins je trljao bradu, gledajući za onom dvojicom iz Dodža, koji su krenuli prema glavnoj ulici.

— Do đavola, ala to beše pucnjava! Ugledao sam maršala na ulici, blizu kapije. U to Drejk sa trema opali na njega. Odmah zatim i Vodžen opali sa trema, skriven iza jedne bačve. Ali Vajat je već pucao. A onda se umeša još i Tani. Imali su ga u makazama. U to se pojavi Dok Holidej i kao senka skoči nasred ulice. Neverovatno,

kako je sve brzo išlo. Drejk se srušio nakon što su ga obojica dohvatili. Zatim Vajat slisti Tanija, a kockar obori Vodžena iz zasede. Mislim da su Vodžen i Tani, oba ta bandita, za uvek sređeni. Ja ne sumnjam ni najmanje da su obojica imali umešane svoje prste kod onog prepada na banku, a da su i oni bili ti, koji su izvršili prepad na starog Hofersona i...

Šerif, koji je stajao pored njih, zamumla:

— Sada su nadrljali. Danas su se namerili na pravog.

Vajat Erp i Dok Holidej pođuše u prenoćište.

U međuvremenu je vlasnik prenoćišta već saznao kome je iznajmio onu sobicu napred, koja gleda na ulicu.

— Halo, maršale! Moraću ipak otvoriti knjigu gostiju, kao i drugi. Onda ću znati odmah ko kod mene unajmljuje sobu, a ne moram to saznati od drugih tek posle ovakve pucnjave. Gore su slobodne dve sobe.

— Hej! — Vajat ga začuđeno pogleda. — Posle podne je još bilo sve zauzeto.

— Posle podne da.

U pozadini se cerilo dvoje ljudi, dva debela trgovca sa istoka. Oni podignu svoje čaše i nazdrave došljacima.

Jedan od njih, dobro obučen čovek, debeo kao mešina, skine svoj cilindar.

— Ne brinite, maršale. Tako poznatom čoveku i njegovom prijatelju uvek ustupamo mesto.

Vajat gurne gostioničara.

— Zar ste poludeli? I ne mislimo na to da iz vaših soba oteramo dva trgovca.

— Besmislica, sobe su već prazne, a moja žena je ponovo presvukla krevete reče čovek.

Gegajući se, pride deblji od one dvojice trgovaca.

— Mister Erp, sve je u najboljem redu. Beker i ja smo dobili druge sobe a valjda ne verujete da ćemo propustiti priliku da vidimo Vajata Erpa. Njega i Doka Holideja! Za to bismo jednu noć čak i u slami spavali.

— Gde su vaše sobe? — upita Vajat.

— Ja sam se zamenio s vašom, a Beker je dobio odmah jednu pored nje. Sve je u najboljem redu. Ako vas smemo ponuditi pićem...

Pristadoše preko volje.

Debeli Džeferson ih odvede svoje stolu. Odmah kraj ne manje debelog Bekera sedela je jedna zgurana prilika.

Čovek je imao duguljastu glavu, jako debele usne, a ispred izbuljenih očiju protezao se žuti ožiljak preko korena nosa. Glavu je uvukao među ramena a zgrčenim krivim prstima je stezao čašu.

Vajat ga smesta prepozna, premda je izgledalo kao da je ostario za pola stoleća. Bio je to Čarli Hauard.

Elizabetin brat, onaj invalid, koji se propio i koji je izazvao komplikacije sa Gordonovim rančom.

Izgled mu je bio vredan sažaljenja, ali u isto doba i odbijajući. A to poslednje je nesumnjivo bila njegova krivica.

Vajat ga pogleda.

Na to unakaženi čovek iznenada dignu glavu.

— Poznajem te! — pređe mu promuklo preko usana. — Ti si ona dugajlija sa kožeje, za koga je Liz tako zapela! He, he, he he. Još uvek govori samo o tebi! He he, he! Tačno, pa ti si postao veliki maršal! — nesigurnom pokretom skine svoj kruti šešir sa uskim obodom i nabije ga opet na retkom kosom pokrivenu glavu.

Beker ga grubo gurne u slabine.

— Ta čuti, Hauarde. Ti ne znaš šta govoriš.

— Ipak, kako da ne! — mucao je ovaj. — Voleo je on Liz. Nije to, doduše, nikada rekao, ali ja sam ga pročitao. Nju je hteo, he, he, he, ali nije hteo da joj bude sluga! Je li tako. Vajate, dečaćiću?

Maršal izmeni kratak pogled s onim iz Džordžije.

Ovaj se sagne nad Hauarda i takne ga.

— Čuo sam da ste oran kockar, mister Hauard?

— I jesam! I te kakav! — Čovek se malo uspravi, strašno kolutajući očima. — Ko god se usudi da kaže suprotno, toga ću ustreliti kao psa. Pa bio to i sam veliki šerif, da! He, he, he, he!

— Kako bi bilo da padne jedna igra?

Hauard diže pogled.

— A ko si ti?

— Isto jedan od onih koji vole poker.

— U redu. Imaš, brate, na sebi tako finu košulju! Hajde, igramo za tvoju košulju!

Holidej ga odvuče prema jednom drugom stolu, i zaigra s njim nekoliko partija.

U međuvremenu je antialkoholik Vajat Erp otrpio i popio piće koje su mu ponudila oba trgovca.

Holidej završi svoju igru, uze svoju čašu i ispije je.

Beker i Džeferson su se tresli od smeha.

— Taj Dok sasvim drugačije poteže!

Vajat je već ustao, ali sedne ponovo i upita debeljka:

— Dolazite li češće poslom ovamo?

— Da, već sam treći put ovde.

— Trgujete sa Liz Hauard?

— Tačno. Otkud znate?

— Nije baš bilo teško pogoditi. Najveći ranč u ovom kraju je njen.

— Tačno, ali ni Gordonov nije mnogo manji. Samo Gordonu prići to je skoro nemoguće. Već je dosta teško i sa Mis Hauard.

Beker ubaci:

— Svuda je teško.

— Zavisi o tome čime se trguje. Na zapadu inak preprodavaoci stoke sasvim dobro žive — primeti drugi.

Vajat i sam nije znao što ga je na to podstaklo, samo je na vlastito čudo čuo sebe kako govori:

— Svakako je već znatno teže prodavati žicu. Mislim na bodljikavu žicu!

Najednput u trpezariji zavlada mučna tišina.

Bodljikava žica! Reč je kao pretinja visila u zraku.

Bodljikava žica!

Već pola stoleća se doseljenici, osim Indijanaca, bandita i zveri nisu ničega tako strašno bojali, kao bodljikave žice.

A tako je ostalo sve do današnjeg dana!

Pa, ako neko baš silom hoće da ogradi svoju krpicu zemlje, neka povuče žicu, čistu glatku žicu, na kojoj se neće oderati govedo, ni raskrvariti čovek.

Ali bodljikavu žicu? To je bio bezobrazluk.

— Veoma vam hvala za dobronamerno ustupanje soba — reče Vajat — ali mi jašimo dalje.

Bace gostioničaru nekoliko dolara na tezgju, tako da su neiskorištene sobe bile više nego preplaćene.

Zatim izađoše.

Čarli Hauard je mucao za njima:

— Liz je bila besna na njega... na onog momka sa kočije... A onaj drugi... pustio me je da dobijem, premda je on... imao bolje karte... karte! He, he, he, he!

Ona dvojica jedva što stigoše na trem, već iščezoše u dvorištu svrašta.

— Tamo preko! — prošapta Vajat.

Holidej klimne glavom.

Pod širokim skrovištem stajale su dve ogromne prerijske kočije. Točkovi su im se duboko zabili u zemlju. Vajat pogleda pod ceradu.

— Bodljikava žica! — cikne. — Zarđala bodljikava žica!

Nečujno, kako su i došli, napuste dvorište.

Na tremu se invalid priljubio uz zid.

Skoro da ih je prepao svojim unažanim licem.

Na svu sreću, tek je za sobom zatvorio vrata, pa nije opazio da su dolazili iz dvorišta.

— Hej, ko se tu smuca! Prokletstvo, pa to je onaj zgodni momak s kočije! Reći ću Liz, da sam ga video. Zbog toga će loše spavati, čini mi se. He, he, he!

— Gde vam je konj?

— U najamnoj staji — odgovori kockar. — U kojoj i vaš vranac.

— Našli ste je?

— Odmah. Inače mog šarca ne bih nigde ni ostavio. Čovek nikada ne zna da li neće morati hitno da odjaše. Onda je uvek bolje ako su konji na jednom mestu.

Vajat se tiho smeškao.

— Vi ste mi čudan svetac, Dok. Došli ste za mnom, a trebalo bi da se odmorite...

— Čini mi se da bi vama u ovaj čas odmor bio potrebniji.

— Hajdete.

Odoše po svoje konje. Onda iza kuća i vrtova odjahaše prema istoku.

—0—

Holidej nije pitao za cilj.

Noć beše obasjana mesečinom, pa se uzani puteljak kroz valovitu preriju dobro raspoznavao.

Vajat Erp upravi konje prema Gordon ranču.

Nakon pet milja ugledali su pred sobom dva jahača.

Ovi, kad začuše za sobom topot kopita, zaustave konje.

Već iz daleka Vajat poviče:

— Lari, mi smo!

Holidej je začuđeno gledao.

— Vi poznajete tu dvojicu?

— Da, to je Lari Gordon sa jednim od svojih kauboj.

Lari zatrese glavom, kada su se obojica približila.

— Je l' ja dobro vidim — idete li možda s nama na ranč?

— Ako nemate ništa protiv.

Kasno u noć stigoše na ranč.

Stari Gordon je još bio budan. Sedeo je u radnoj sobi nad svojim poslovnim knjigama.

— Oče, vidi koga sam doveo!

Rančer podiže bele obrve i začuđeno posmatraše čoveka iz Misurija.

— Vajat Erp! Zar je to moguće? Došao je Vajat Erp!

On srdačno pozdravi maršala i Džordžijanca i odvede ih u kuću.

— Oče, mister Erp je ranjen. Mislim da bi bilo u redu kad bi odmah otišao na počinak.

Stari pomilova mladića preko plavih uvojaka.

— Naravno, Lari. Pa ja bar nisam gradski čovek. Spava će kod nas kao puh...

Vajat je spavao skoro do podne.

Kad je konačno ustao i pogledao dole u dvorište, ugledao je kockara kako razgovara s rančerom, sedeći na točku jednih kola.

Odmah nakon kasnog doručka Gordon izjavi:

— Znam, da nemate mnogo vremena. Jedan od vaših pomoćnika je ubijen u Dodžu i... Čekajte, nešto sam se setio. Marti Livkos jedan od mojih kauboj, mi je juče pričao da je video Džoa Gardnera. Zar taj tip nije onda u Santa Feu pripadao Hinsijevoj bandi?

— Gardner? — upita naglo čovek iz Misurija. — Gde kaže taj kauboj da ga je video?

— Na granici našeg pašnjaka. Nameštao je s nekim ljudima bodljikavu žicu.

Džo Gardner! Bodljikava žica!

— Rančeru, znate da gonim Hinsa. A Gardner je s njim bio u Dodžu. On je nesumnjivo prepoznat i kažu da se ponašao kao divljak.

— Čudnovato! Ali kakve on veze ima s Liz Hauard? Istina, ona baš nije izbirljiva u odnosu na svoje kauboje, jer ne plaća mnogo, pa naprosto mora da uzme svakoga koji traži posla.

— Ali, navodno ima dosta momčadi.

— I imra. Ne mogu ni zamisliti, da bi primila čoveka kao što je Gardner. Od toga bi se lopova i sama morala bojati. Upravo Gardner ima toliko toga na rabošu, da će se svaki iole razuman čovek ustručavati da sa njim sarađuje.

— A gde kaže Livkos da ga je video?

— Na zapadu, uz sam rub pašnjaka.

— I...

— Mi smo, kad se smračilo, smotali žicu. Koluti leže tu preko, u šupi:

Vajat pređe prostrano dvorište i uđe u šupu. Tu su ležala tri velika koluta bodljikave žice.

— Zardala bodljikava žica — progundā čovek iz Misurija muklo, za sebe.

Gordon i Holidej su pošli za njim i stajali su sada u otvorenim vratima.

— Ogradili su pašnjak zardalom bodljikavom žicom — reče promuklo maršal. — To čini samo onaj ko nije stočar.

Gordon potvrdi.

— I ja sam to rekao. I ako ima nešto što Liz ne mogu da oprostim, onda je to upravo ovo. Dobro, znam da sada imam malo zemlje i da bi mi onaj komadić tamo preko, na obroncima na zapadnoj strani, bio potreban kao korica hleba. Ali mogli bismo da se nagođimo za nju. Uknjižio sam se. Ma da ona za to zna, opet smo mogli razgovarati. Umesto toga ona povlači bodljikavu žicu. Stavlja zardalu bodljikavu žicu u visini kolena u visoku travu, kao zamku za pume. To je Liz Hauard.

Osećala se gorčina u glasu starog rančera. Sada se okrene i pogleda u bleštavo svetlo dvorišta.

— Jednom, Vajate ako budete imali vremena, možda da pođete sa mnom preko. Mislīm, kad se budete obračunali s Hinsijem.

— To bi moglo dugo potrajati — reče Džordžijanac.

— Možda i ne — odlučno odgovori Vajat. — Hodite, Dok, napravīćemo joj posetu, i to bez mister Gordona.

— Vi bi da idete na Hauardov ranč — zapita rančer u čudu.

— Da.

— A zašto da ne pođem sa vama?

— Da milostiva odmah ne pogodi odakle vetar duva.

Rančer je shvatio.

— U redu, ako hoćete da pokušate sami...

Oni odmah krenu.

Bilo je prilično daleko do Hauardovih pašnjaka. Posle podne naiđoše na Gordonove kauboje, koji im pokazaše gde su granice pašnjaka.

— Tamo preko, iza onih brežuljaka, počinje njena zemlja — reče neki stari, suvi kauboj i gurne na potiljak svoj otrcani šešir. — Tu počinje njena zemlja, i ako bi bilo po njenom, završavala bi se tek kod velike vode.

Oni odjašu prema brežuljcima.

Izenada čovek iz Misurija pri-tegne uzde i pogleda prema zapadu, gde mu se učinilo da se u jednoj uvalici neka životinja bacaka na tlu.

Mlado govedo! Zaplelo se u bodljikavu žicu.

Oba jahača dojure i oslobode ga iz podmukle zamke. Prsa i noge životinje bili su puni krvavih ogrebotina.

— Prokletstvo — gundao je Holidej. — Žica je zardala. Ako ima smolu, životinja može i krepiti.

Vajat iz bisaga izvuče klešta i preseče žicu. Onda svaki navuče po jednu rukavicu, zgrabe po jedan od krajeva žice i poteraju konje u suprotnim pravcima, jedan prema severu, a drugi prema jugu.

Metal je, naravno, bivao sve teži i njegova napetost sve veća.

Vajat ga omota oko jednog drveta.

Holidej ga baci u grmlje.

Onda se iza brežuljaka opet sastadoše.

Put ih je dalje vodio preko pašnjaka odgajivača stoke Elizabete Hauard.

Bilo je skoro pet sati, kada se nakon oštrog kasa na zapadu pojavio ranč.

Dvorište je bilo opkoljeno ogradom od visokih čvrstih kolaca, kao stara utvrđenja koja su se nekada gradila protiv Indijanaca.

— Ta mora da se strašno boji za svoj život — reče kockar.

— Imala bi i razloga za to — odgovori maršal. — Ali ja ne verujem da je tu strah po sredi. Naprosto je nepoverljiva.

— Poznajete je, zar ne?

Vajat ga upozna s svojim kratkim i ne baš prijatnim poznavstvom sa onda mladom rančеровом kćeri.

— Za to se ovde tako dobro snalazite.

Holidej se smejao.

— Prokletstvo — reče — kada tako pogledam tu čatrlju, nešto mi je mučno u želucu. Ova se utvrdila po svim propisima. Onaj, ko bi hteo jurišom da je zauzme, trebao bi celu armiju.

— Nepotrebno, Dok. Lako ćemo ući.

Vajat u velikom luku obiđe ranč i približi mu se jednom jarugom.

Vajat sklizne iz sedla, protegne se i pokrene zasun na što se otvore jedna vrata.

Nesmetano udoše u dvorište.

Ljudi, koji su radili u dvorištu, nisu na njih ni obraćali pažnju. Sigurno su mislili da ljudi koji ulaze na „stražnja vrata“ pripadaju ranču.

Ali gore, na verandi, stajao je jedan koga je pogled na ovu dvojicu više uzbudio: Čarli Hauard. Naslonio se na ogradu, buljeći staklenim pogledom u oba jahača.

— Liz! — krikne. — Hej, sestrice, daj, dođi brže na prozor. Ali požuri, inače će ti nešto izmaći!

Prozor se ne otvori, ali umesto toga otvore se vrata i na trem stupi visoka žena.

Imala je blistavu bujnu crnu kosu i krasne oči. Bila je bez sumnje lepotica, iako neke opore hladne lepote.

Nosila je na sebi, što se ovde retko videlo, uske pantalone, meke crvene čizme i svetloplavu bluzu. Nosila je opasač, u koji je bio zataknut mali revolver, kalibra dvadeset dva.

Raskoračila je noge i podbočila vitke ruke.

Samo je čovek iz Misurija čuo laki zvižduk, koji se oteo onom iz Džordžije. Onda Holidej prošapta:

— Da sam to znao, otišao bih jutros najpre do brijača da uredim kosu.

Vajat na svom vrancu lagano priđe tremu.

Žena je netremice gledala u pojavu čoveka iz Misurija.

Čarli se okrene.

— Žao mi je, Liz. Mora da sam bio trešten pijan, inače sigurno ne bih zaboravio: ja sam ga, naime, juče naveče video u Hejsu. Njega i Doka Holideja.

Ženin pogled klizne na čas sa Vajata na Džordžijanca.

Oba jahača se približiše tremu do na tri jarda.

Tek sada Elizabet Hauard skine ruke s bokova. Na svoje najveće čudo videše da u desnici drži jahački bič. Ona s njim udari po sarama svojih čizama i podiže glavu.

Zvučnim, skoro muškim glasom dovikne maršalu:

— No, Vajat Erp, jesmo li opet od negde oterani?

Senka pređe preko maršalovog lica. On skine šešir i pozdravi:

— Dobar dan, mis Hauard.

U tri brza koraka prišla je gornjim stepenicama verande, mereći ga i sevajući očima.

— Tražiš sigurno opet kakvo zaposlenje kao kaubojski?

— Varaš se, Liz...

— Kako ti to sa mnom govoriš — zasikta ona.

— Ledi je prilično nervozna, maršale — reče kockar, kao uzgred, pa klizne iz sedla, obazre se po dvorištu i zapali cigaretu.

Žena, koja ga je sledila preneraženim pogledom, poče opet da posmatra maršala.

— Šta ti tražiš ovde?

— Tražim nekoga.

— Ah — da, široki zapad je već postao tesan za velikog Vajata Erpa, pa je morao da dođe sve do moga ranča da traži bandite.

Maršal, neosetljiv za njena bocanja; upita:

— Imaš li kojeg bandita na tvom ranču?

— Šta li ti sve ne uobražavaš — uskipi žena.

Invalid upade u razgovor svojim šupljim smehom.

Na to žena, izgubivši vlast nad sobom, trgne kandžiju i oplete ga po leđima.

Vajat Erp sjaši, obavije uzde oko stuba i pođe uz stepenice.

Žena ustukne, pogledavši ga. Bio je za jednu i po glavu viši od nje.

— Šta hoćeš? — reče zadihano, drhteći od besa i uzbuđenja.

— Pa rekao sam ti: tražim jednog čoveka.

— Kod mene se ne zadržava ni jedan čovek, koga bi ti mogao da tražiš.

— Imam razloga da sumnjam u to.

— Koga tražiš?

— Džoa Gardnera.

Žena vidno preblede.

— Gardnera! A šta ti imaš sa njim?

— On je bandit i u Dodžu je s Džek Hinsijem i ruljom drugih zločinaca ubio jednog mog pomoćnika. Banda je otela dve devojke i dva muškarca, koje su prethodno ranili.

Žena pretrne.

— I? Šta se sve to mene tiče? — promuća.

— Gardner je na tvom ranču.

— Ne!

— Liz, žao mi je, ali znam da je zaposlen kod tebe. Ništa ne postižeš time što pokušavaš da ga sakriješ.

Ona ustukne još jedan korak i zafrkta:

— Aha sada govori veliki maršal Erp! I svi se tresu. Ali ja ne, Vajate! Kunem ti se!

— A ko to i traži od tebe?

— Lako je tebi da se rugaš. Već si to činio i onda...

— Pusti to, Liz. Ja sam te samo pitao gde se nalazi ubica Džek Gardner!

— Ubica? A znaš li ti sigurno da je on ubica?

— To je stvar sudijske. Ja tražim tog čoveka!

— Tako, ti ga tražiš? Onda ga samo traži. Ali ne kod mene! Na mom dobru se ne nalaze ubice.

— Korisno bi bilo i za tebe da mi ne praviš poteškoća.

— Jeli? Nekada si tu cvilio, ne bi li dobio kakav poslić, a sada izigravaš velikog čoveka.

Holidej se nasmeje u sebi.

— Šta tu taj hoće od mene? Šta mu pada na pamet, da me ismejava? Taj revolveraš...

To nije smela reći.

Kockar se diže, okrene se, a pogled sokolovih očiju ledeno prostreli ženu.

— Ja da vam se smejem? Ledi, vi me, ustvari, zabavljate! Hteo bih da vidim toga čoveka koji bi mogao potvrditi da je Vajat Erp moljaka za neki poslić! Ako je sve što vi govorite isto tako verodostojno, kao to, može još da bude veselo.

— Vi mi se ne dopadate, Holidej!

— Ni vi meni, mis Hauard!

— Za mene ste...

— Oprezno! — upozori je kockar. — Da se ne opečete kakvom izjavom, devojko!

Ona se prepade od njegovog glasa, koji je iznenada postao britak kao nož.

— Vajate, rekao je devojko! — reče Liz. — Šta mu pada na pamet? Ja ga ni ne poznajem, samo znam da od njega svi strepe, kao i od tebe. Neka odmah napusti moje imanje, inače ću...

— Samo oprezno! — upozori je još jednom čovek iz Džordžije. — I ne zaboravite da ćemo otići tek tada kad saznamo gde je vaš prijatelj Gardner.

To je bio pun pogodak. Rumena od besa mlada žena drekne:

— Moj prijatelj? Doktore Holidej, zabranjujem vam takvo ponašanje. Takav ulični razbojnik kao što je Džoa Gardner nije moj prijatelj.

— Pa vi mu čak znate i ime? — rugao joj se kockar.

— Njegovo... ah ostavite me na miru. Nemam ja sa tim čovekom nikakva posla.

— Ali on za vas podiže ograde od bodljikave žice — prebaci joj maršal.

— Bodlji...

— Da, Liz Hauard, postavlja zadržalu bodljikavu žicu u koju se zapliću životinje, na kojoj će se i ljudi do krvi izranjavati! Stavila si tu žicu, kao što to rade krivolovci...

— Šta sam ja? — Ona podiže obrve, a na čelu joj se pojavi duboka brazda, što joj je oduzimalo mnogo od lepote. — Ja da sam stavila žicu u travu na pašnjacima? To je, Vajate Erpu, kleveta, koju neću otrpeti ni od koga, pa ni od velikog maršala Erpa. Kunem ti se!

— Ostavi zaklinjanje za prikladniju priliku, Liz! — napada je maršal. — Gde je bandit?

— Ne znam! Pa rekla sam ti!

U tom trenutku se preko iz ostave naglo otvore vrata, iz kojih izleti ogromna prilika Džoa Gardnera. Imao je u svakoj ruci po jedan revolver i odmah je počeo pucati.

Ali udaljenost je bila prevelika da bi mogao sigurno gađati.

Prva kugla prosvira maršalu rukav od košulje. Druga se zabije u drvo, ali je već i zauralao slonovačom okovani kolt u ruci Doka Holideja. Kugla pogodi Gardnera kao udarac sekirem gore desno, u grudi i obori ga na zemlju.

On klonu na kolena, ali uspe da trgne pušku, koja je stajala prislonjena kraj vrata.

— Prokleti psi! Sada ćete svi porckati!

U to ga pogodi usijano olovo iz maršalovog bantlajn specijala.

Iz kovačnice pojave se dva čoveka, preko iz šupe izađe jedan stari kauboj, a iz kuhinje neka crnkinja.

Holidej se okrene i pogleda ženu koja se sva sledila gore na verandi.

— Vaša momčad, ledi!

Liz Hauard je drhtala od besa.

— Budite srećni, doktore, da moja momčad nije ovde!

— Čini mi se, ledi, da vi imate više razloga da se tome radujete, nego mi. Ko zna kakve ste ptice sve tu okupili oko sebe.

— Ja ne unajmljujem razbojnike! — vikala je Liz i mlatarala rukama, a lice joj se obli plamenim crvenilom. — Ne znam kako je taj čovek došao na ranč.

Vajat se okrenu njenom bratu.

— Možda on to zna?

Liz se i ne potruđi da pogleda u brata.

— Taj baš ništa ne zna.

— Ali zna da prokocka tvoju zemlju.

Žena je preneraženo buljila u maršala.

— Šta si ti to rekao?

— Sasvim si me dobro razumela, Liz Hauard. Tvoj brat je prokockao tvoju zemlju i sada više nećeš da plaćaš njegove kartaške dugove!

— Ah — odatle vetar duva! Gordon se sakrio iza velikog moćnog maršala Erpa!

— Da li je to bila tvoja zemlja, ili je pripadala tvom bratu?

— Bila je bratovljeva — odgovori ona oporo. — Ali ta šaka jada od čoveka nije uračunljiva! I zbog toga ceo ranč još od dana očeve smrti pripada meni.

— To moraš da urediš na sudu, Liz.

Vajat joj okrene leđa i pođe prema šupi.

Ta propalica od Gardnera nije bio ranjen opasno po život. Pogledavši ga u lice, Vajatu bi jasno da taj nikada neće progovoriti ni reči. A da iz ranjenika nešto silom izvuče, nije baš bilo u maršalovu stilu. To mu se gadilo.

— Ovaj je čovek uhapšen — reče glasno — zbog ubistva maršalovog pomoćnika i otmica ljudi u Dodž Sitiju.

Gardner se ne pomače. Oči je držao zatvorene.

Preko, na verandi, žena je još uvek ukočeno stajala, obuzeta onim što se malo pre dogodilo. Iznenada se trgne, zgrabi veliku kandžiju sa jednog stuba na verandi i stane besno mlatiti po invalidu.

Čarli neartikulisano krikne. Ali žena je nemilosrdno udarala bičem po njemu, ne obazirući se na to kuda su udarci pogađali.

On ustukne. Ona krene za njim.

— Liz!

Žena stane i dahćući se okrene. Grudi su joj se nadimale od napora. Bes joj je iznakazio lice. Ugleda tvrde oči čoveka iz Misurija. Ovaj joj oduze bič i baci ga u dvorište.

— Čemu to? Mogu ga tući koliko mi je volja. Moj je brat.

— Varaš se. On ti je brat, ali ti nije sluga. Ako ti je nešto zamesio, možeš to da uradiš drugim putem.

— Ti... Ti se zauzimaš za njega! — Zlobno se nasmeja. — Znaš li ti ko je onog skitnicu tamo preko doveo na ranč? Znaš li ko je to udesio sa bodljikavom žicom?

— Znam samo to da si ovde ti gospodarica, Liz, i da se ovde izvršava samo ono što ti naređuješ.

— Ah — tako se to sada izvrće! Ja sam krivac. Pa, ako je tako, mogu ga odmah i ubiti.

Ona se maši za revolver.

Na to se teška maršalova šaka saviije oko njenog zglavka na ruci, tako da samo što nije vrisnula od bola.

Neka ogromna ljudeškara skoči na trem i gurne maršala sa leđa.

— Pustite je! Ako momci i nisu tu, ne sme niko da dira gazdaricu. A mis Hauard jeste gazdarica! Ubiću svakoga ko je dirne!

— Od toga neće biti ništa, momče — začuje se iza njega glas Doka Holideja.

Dugajlija Tipkin se okrene i nađe se pred dve kockareve revolverске цеви.

— Bil, idi opet na svoj posao. Inače bi mi moglo pasti na pamet da u vašoj prekrasnoj ogradi napravim još koju šupljinu, u koju bi trebalo ugraditi koji dugi balvan.

Kauboj zamumla:

— To se neće dobro svršiti. Ako momci dođu, saseći će vas u komadiće.

Vajat se okrene.

— Gubi se!

To je delovalo. Kravar se odvuče kao pas.

Liz podigne uske, suncem opaljene šake.

— Mogla bih te...

— Samo se isprazni, Liz.

— Mogla bih te ubiti. Ali čekaј samo dok dođu moji ljudi! Za tvoj život ne dam ni centa. Neće ti mnogo pomoći ni brzi Holidej.

— Ne bih baš rekao, gazdarice — poviče neki stari momak divlja izgleda, koji je imao na leđima barem tri četvrtine stoljeća. Doživio sam da su ta dvojica izašla na kraj sa tucetom i više ljudi. Mislim da bi bilo znatno bolje stvar rešiti mirnim putem.

— Mirnim putem! — Žena se okomi na kauboja. — Šta se ti razumeš u to? Ništa. Baš ništa. Ovaj čovek je Vajat Erp! Maršal Erp, nemilosrdni gonilac svih bandita, koji bi svog brata doveo sa one strane brave.

Vajat Erp krene prema svom konju i vine se u sedlo. Holidej pođe za njim.

— Rančerko Hauard, šerif Blekston će doći po Gardnera — dobaci on glasno ženi. — Ako ga ne nađe ovde, krivica za to pada na rančera.

Oni otkasaju prema kapiji.

Niko im nije otvorio.

Vajat se okrene u sedlu.

Žena je stajala gore na verandi i gledala ga blistavim, očima.

— Neće valjda takva obična rančerska kapija za velikog Vajata Erpa predstavljati neku prepreku?

— Reci da otvore kapiju!

— I ne pomišljam na to!

— Šta to ima da znači?

— Ja te maršale Erpe nisam zvala na moje imanje. Kada si se ušunjao na ranč gledaj sam kako ćeš izaći.

Na to se desi nešto čudnovato. Onaj invalid skine jedan prsten s ključevima sa zida i skoči sa verande.

— Ostani tu! — izdere se žena kreštavim glasom.

Ali Čarli Hauard je šepao dalje, prošao je kraj oba jahača sve do vrata, stavio ključ u bravu i otvorio vrata.

Vajat se nije mogao odupreti nekom osećaju sažaljenja prema nesretnom čoveku. Šta li je njega čekalo kad oni napuste ranč?

On, nekada tako ponosni sin velikog rančera Hauarda, dobijao je batine od svoje sestre i kad je zaslužio i kad nije. A na svu nesreću, koliko god je on na veličini muževnosti izgubio, izgleda da je ona sve to dobijala. Ona je još uvek bila blistava lepotica, ali hladni sjaj njene lepote je delovao neprijatno.

—0—

Nisu odjahali ka istoku, na Gordonov ranč, nego se uputiše na sever, prema gradu.

U grad su stigli tek kada se spustio mrak.

Prolazeći kraj Vebsterovog svratišta, ugledaše kroz poluotvorenu kapiju kako pod strehom još uvek stoje kola natovarena bodljikavom žicom.

Sjašu i uđu u svratište.

U trpezariji nije bilo skoro nikoga. Večera je već prošla.

Neka krezuba starija žena pristupi njihovom stolu.

— Želite li da večerate?

— Molim. Da li su još ovde mister Džeferson i mister Beker?

— Nisu u kući. Ali još stanuju ovde. Ako se baš ne varam, onda su preko, u „Umornom belcu”.

Posle večere Vajat Erp potraži tu točionicu.

Kockar ostade na tremu i zapali cigaretu.

Vajat Erp se uputi kroz redove stolova, među kojima je ugledao oba trgovca.

Ovaj put ga pozdraviše hladnije nego dan ranije, prilikom prvog susreta.

— Došao je maršal — reče Beker uz podrugljiv osmeh. — Jeste li nešto uradili u vašoj stvari?

— Da, dosta toga.

— To nas baš interesuje. Zar ne, Džeferson?

— Svakako — odgovori Džeferson.

Vajat poruči pivo.

— Tu je pre svega onaj ubica Gardner. Taj je radio na Hauardovom ranču...

— Ma nemojte?

— Nameštao je bodljikavu žicu. Dakle, polagao je u travu. Noću je za nju zapela neka žena. Pala je s konja i...

— Je li poginula?

— Ne znam. Doneli su je na ranč.

— I...

— Gardner?

— Da, šta je sa njim i...

— S njegovim drugovima? Hm, bio je tako lud, da je pokušao da puca na mene. Evo tu. Pa vi tako i tako neprestano piljite u moj rukav od košulje. To je njegovo delo. Loše, kao i sve što radi.

Beker se nervozno klatio tamo amo.

— Da li je i on... mislim da li je mrtav?

— Ne, samo je ranjen. Biće mu suđeno.

— Jeste li ga već doveli u grad?

— Ne, ali to će se obaviti tokom noći.

— Hoćete li vi lično da ga sprovedete?

— Ne, zato postoji šerif, mislim na području u kome leži ranč.

— On sam?

— Verovatno, jer nema pomoćnike. Jedan je od njih u Montani, otišao je u posetu kod svoga oca, a drugi je teško bolestan.

— Siromah.

— Ko? — upita brzo Vajat.

— Še... odnosno pomoćnik.

Beker se kreveljio, izigravajući dobričinu.

Vajat im pokaže na ulicu.

— Tu preko sam video dvoja kola sa bodljikavom žicom. Pretpostavljam da su okolni rančeri smotali to zardalo gvožđe da bi uništili.

Džeferson preblede.

— Zar je zabranjeno bodljikavu žicu...

— Samo nastavite dalje, mister Džeferson!

— Šta imate, maršale, protiv bodljikave žice?

Vajat se uspravi pred njim u svoj veličini.

— Reći ću vam, mister Džeferson! Ovo je velika, slobodna i mlada zemlja. Čim budemo počeli da upotrebljavamo bodljikavu žicu, postaće od nje mnogostruko ograđeni zatvor.

— Zar to nije pomalo zastarelo mišljenje?

— Ne verujem. Dosta je žalosno da vi tamo preko, u vašim gradovima na istoku, trebate bodljikavu žicu. Samo da neko ne bi prekoračio ni za pedalj preko onoga što mu pripada. Ovde je drugačije. Što je manje ograda, to je veća zemlja kojom se pojedinac može koristiti.

Razumete li?

— Ne.

— Onda ću vam to objasniti. Moj otac je tamo preko u Misuriju imao komad šume. Ta šuma nije bila velika, ali kako su oba suseda s leve i desne strane takode imala po komad šume, a nisu je ogradili, imali smo svi skupa sasvim lepu šumu. Nije se na svakih stotinu ili dvesta jardi naletalo na neku ogradu. Imali smo šumu u širini od četiri stotine jardi i svak se mogao kretati od jednog kraja do drugog. Sada smo ovde u Kanzasu, u zemlji s ogromnim pašnjacima, u kojoj ima jako mnogo malih i velikih rančeva. Kada bi svako ovde postavljao bodljikavu žicu, kako bi to bilo za male rančere?

— Neka svako ostane na svom imanju!

— Sasvim tačno. To oni i rade, kao što smo i mi većinom ostajali svak u svom delu šume. Ali ako čovek ipak jednom mora da odjaše dalje, ako goveda ipak jednom zalutaju, onda ne treba da se zapliću u podmuklu bodljikavu žicu! I visoko postavljena žica je već dosta opasna, ali nisko postavljena u travu i to još zardala bodljikava žica, je veoma podmukla stvar. Tome nema mesta u jednoj slobodnoj zemlji! Pazite, šta ću vam reći: video sam tamo dole u Teksasu kako je jedan jahač sleteo sa konja zaplevši se u bodljikavu žicu, video sam kako se prebacio i slomio kičmu i kako se njegov konj mučio da se opet osloni na razderane noge. Video sam kako se jedno krdo goveda zaletelo u žičane zapreke. Da ste

vi to doživeli, imali biste sigurno drugo mišljenje o bodljikavoj žici.

Beker se zlobno smeškao.

— Vi to gledate na svoj način. A mi...

— Želite prodavati. Znam.

Beker uplašeno ustukne. A Džeferson još više preblede.

— Ništa drugo nisam ni očekivao, kada sam vas jučer ugledao. A kada sam onda otkrio kola, sve mi je bilo jasno. Još nešto ću vam reći, mister Beker: doći će jednom vreme, kada će i u ovoj zemlji biti sve isparcelisano i ograđeno, ali sigurno ne sa niskom podmuklom i zardalom bodljikavom žicom. A sada bih još nešto želeo da znam: da li je mis Hauard naručila žicu kod vas?

Obojica se kao na komandu okrenu i zagledaju se u svoje čaše.

U tom od jednog stola uz prozor ustade snažna ljudeškara u zelenoj košulji, sa širokim naramenicama. Priđe im teškim korakom i reče:

— Maršal ima pravo! Bodljikava je žica neprijatelj slobode svakog rančera i kauboja a da ne govorimo o stoci...

Vajat napusti točionicu i izađe.

— Jeste li nešto primetili? — šapnu kockaru.

— Da, pođite dalje prema sredini ulice. — Vajat produži, ne zadržavajući se, tako da je kratak razgovor između njega i kockara jedva mogao biti primećen.

Još nije stigao ni do polovine ulice, kada se tiho čuo neki metalni zvuk.

Onda se začu oštar Holidejev glas:

— Ruke u vis!

Vajat se baci u stranu.

Iza njega je na stepenicama stajao čovek s uzdignutom puškom.

— Digni ruke u vis! — zagrmí i Vajat.

Bio je to čovek tridesetih godina, vrlo visok i snažan, s malom glavom, koja mu je bila kao usađena na ramena i na koju je tako nabio šešir, da je još više podsećao na veliki kuhinjski lonac.

Vajat mu priđe, oduzme mu pušku i dobaci je kockaru, zgrabi čoveka za ramena i odvede ga u šerifsku kancelariju.

Blekston se trže iz dremeža.

— Maršale! Za ime božje! Vi ste opet tu! Šta se sad dogodilo? Ko je taj tu? Hej, pa to je Džek Geritsen!

Dok Holidej uđe za maršalom i prisloni snajpericu uz vrata.

— Geritsen? — upita Vajat. Nakrivivši glavu, napregnuto je mislio. Gde li je već samo čuo to ime? U Santa Feu!

U vezi sa prepadom na banku, što ga izvršila Hinsijeva banda.

— Geritsen! Zašto ste hteli da pucate na mene? — upita čoveka, ne osvrćući se na šerifova pitanja.

— Pa nisam hteo, uopšte nisam. Ali Dok Holidej — nisam ga uopšte primetio. Najednom se stvorio iza mene i zabio mi revolver u leđa.

— Šerife, ovog čoveka treba da zatvorite. Optužujem ga. Pokušao je da me ubije.

Geritsen se kiselo smeškao.

Na to ga Vajat zgrabi za prsluk i naglo povuče k sebi.

— Prerano se smeješ, Džek Geritsen. Ti si ubio maršalovog pomoćnika Den Forstera!

— Ja? — promuca bandit.

— Da, ti! — povika maršal na njega.

— Ko to tvrdi?

— Nisam dužan da ti odgovorim. No biće ti valjda dovoljno, ako kažem, da sam tvoga prijatelja Gardnera uhvatio tamo gore na Hauard ranču. Ti si, Geritsen, ubica. I zato ćeš visiti. Nasred Front Strita u Dodž Sitiju! To ti svečano obećavam.

— Ali... to je laž! — krikne iznenada skitnica. — Ja sam samo onu...

— Da, uz sve to još si i onu devojku povukao k sebi na konja, kada je Gardner ispustio! — provocirao ga je maršal dalje. — Pazi dobro, Geritsen, tvoj život više ne vredi ni lule duvana. A grubo je laneno uže. Ali... možda ti mogu pružiti neku šansu?

— Meni...?

Vajat se sav unese u banditovo lice.

— Gde su obe devojkje?

— Ne znam.

Pljus! zveknu šamar i bandit se zatetura plamtećeg obraza.

— Ja... on je pbegao sa onom što je bila na mom konju.

— Ko?

— Vaš brat.

Maršal oseti kako kroz njega prostruji nešto toplo. Ali nije ni najmanje odao kakav se to vulkan otvorio u njemu.

— Virg je pbegao? Kuda?

— Kad smo u... kad smo stigli, bila je već noć. Ležao je celo vreme puta kao mrtav u kolima. Nije se uopšte micao. Zato niko nije ni nazio na njega. Već rutem je vođa bande naznačio da Masterson nije mrtav. Ali Virg? Taj je iznenada

skočio s kola, domogao se konja i u galopu trgnuo devojkju sebi.

— Dalje?

— Dalje ništa ne znam.

Holidej mu grubo mune revolver među rebra.

— Govori, čoveče, inače će sa tobom na konopcu visiti još po koja unca olova više.

Zločinac je mučio muku.

— Pa, gazda i onaj kreolac su zapucali, ali ne znam da li su pogodili. On je pobjegao. To je sve što znam. Da, i Hinsi je još rekao: Prokleti Erp! Toga se još dobro sećam!

— O ti ćeš se setiti još koječega. Na primer, gde se nalazi gazda...

Napolju prasnu pucanj.

Veliki prozor se rasprsnu.

Vajat munjevito trgne bantlajn revolver i jednim metkom ugasi svetiljku kraj šerifa.

Holidej je već bio u vratima.

Njegov revolver zalaja. Vatra iz cevi sune sve do trema.

Na ulici zaurila neki čovek.

Dve kugle udare jedna za drugom u vrata, u kojima je čas pre stajao Dok Holidej.

— Dok — zaurila šerif, čiji se glas izmeša sa zveketom razbijenog stakla. — Pogodili su ga!

— Sminite se! — oštro zapovedi maršal. — On je pridržavao Geritsena, koga je pogodio prvi hitac. Sada ga pusti da sklizne na pod, skoči prema prozoru, stane kraj njege i pogleda napolje.

Jedan trzaj levog ramena i njegov veliki kolt kalibra četrdesetpet grmnu. Maršal istrči napolje.

Pred stepenicama je uspravno stajao čovek iz Džordžije.

— Vi ste zakačili onog malog tamo preko. Obojica su na zemlji.

— Ostanite ovde.

— Naravno.

Vajat otrči natrag u kancelariju. Blekston je klečao pored Geritsena.

— Mislim da je mrtav.

— To, su te hulje i htele.

Blekston zastanja.

— Neka đavo nosi tu bagru. Otkađ ste vi... od...

— Recite slobodno, da se ovde stvorio pakao od kada sam ja tu. Možda bi se to sledeće nedelje sve sručilo na vaša leđa, jer je ova banda za to imala dovoljno prilike. Teško je kontrolisati okupljanje takvih bandi, ako čovek samo sedi u kancelariji drema i čeka da ga pozovu posle izvršenog zločina.

— Mister Erp! — oseti Blekston potrebu da se usprotivi.

Vajat ga ne baš nežno gurne u stranu.

— Dovucite one ranjenike sa ulice. A ako za tim osetite potrebu, možete se napraviti malo važni pred nekim sudijom.

„Gvozdena metla” iz Dodža, kako je maršala Erpa nazvao čikaški novinar Berens, sada je opet bio u formi. A u ovoj se zemlji i moglo utrti put zakonu samo gvozdenom rukom i čvrstim pesnicama.

Dok je Blekston prvoga uvukao unutra, uđe i Holidej u kancelariju.

On uz maršalovu pomoć dovuče Geritsena u stražarnicu, gde je bio jedan drveni ležaj u toj prostoriji, koja nije imala prozora zapali svetiljku i pregleda ranjenika.

— Nije mrtav. Ali mislim, da je mnogo više dobio nego Gardner.

Obojica napuste prostoriju.

Vajat je nosio lampu.

Blekston, koji je upravo dovukao drugog ranjenika sa ulice, brzo ga ispusti i skoči uza zid između vrata i prozora.

— Vajate, ugasite svetlo! Pa ugasite tu lampu!

— Kukavico! — dobaci Dok Holidej prezrivo preko ramena šerifu, koji se tresao od straha.

— Kukavica? Da, lako je vama da se rugate! — mucao je čuvar zakona iz Hejsa. — Nisam ja veliki maršal Erp, a nisam ni strelac bez živaca koji se zove Dok Holidej! Ja se bojim, da! Užasno se bojim! Imam ženu i troje dece... i...

Vajat stavi lampu na sto.

— Idite — reče mu grubo.

— Ja... ne. Ostajem ovde i ne mičem se ni koraka. Ali zašto da doznam da me ubiju?

— Možda zato, što nemate ni trunke hrabrosti.

Holidej se sagne nad oba ranjenika.

— Pogoci u noze. Ništa opasno! Šerife, dovedite lekara.

— Ja... ne! — usprotivi se čovek. Kako onda stignem do njega?

— Tu su tri ranjenika. A Geritsen je teško ranjen.

— To me se ne tiče. On je razbojnik... a osim toga, pa vi ste lekar. Pomozite mu!

— Ovde nemam nikakvih instrumenata, niti lekova! Dovedite lekara!

— Rekao sam vam da se ne mičem s mesta. Džek Hin...

— Ah, tu smo. Džek Hinsi! — prekine ga Vajat grubo. — Juče ste se još pretvarali kao da ni-

kada niste ništa čuli o tome odmetniku, a sada ga već vidite pred vašim vratima.

— Ostajem tu.

— Ostanite. Možda će vam uspeti da pustite korenje.

— Verujem da će vaša deca jednom biti jako ponosna na svoga oca.

— Ne bi se mnogo ponosila ni s mrtvim ocem.

Holidej, koji je zapalio cigaretu, iznenada podigne kolt.

— Napolje! Lekar za pet minuta mora da bude ovde, ili će trebati i vama.

— Ali, ako on čeka napolju, ako me vidi?

— A šta bi on svama? S takvom hrpom jada! Čoveče, pa ti su za danas dobili dosta.

— Mislite li? — upita čovek bojažljivo. — Možda ipak ne!

— Bila su samo ta dvojica.

— A ko to zna?

— Ja.

— To vi ne možete da znate. Konačno, niste ni vi svemogući.

— Šerife Blekstone — obrati mu se maršal — da je napolju bilo više ljudi, više njih bi i pucalo.

Harvi Blekston, hrabri čuvar zakona u Hajsu, mislio je da je bolje da ode kroz sporedni ulaz. U dvorištu još dozva velikog ovčarskog psa i ovako naoružan krene u poteru za lekarom.

Dok Hauard Goldnbridž bio je čovek od barem sedamdeset godina. Ali je još uvek bio veoma sposoban i brz.

Holidej mu je pomogao.

Kad su bili gotovi, on reče kocniku:

— Možete ostaniti ovde. Već odav-

no tražimo mladog lekara. Imate za to mnogo smisla.

— Lekara? — uzvikne Blekston pakosno sa svog sigurnog mesta između vrata i prozora.

— A što? Zar on nije lekar?

— Zove se Holidej — kreštao je zlobno šerif. — Možda ste već imali prilike da čujete za njega.

— Ne — reče stari doktor, spremajući svoju torbu.

Najednom zastane i lagano digne glavu. Pogled njegovih starih pametnih očiju preleti preko zlatnog okvira ka čoveku iz Džordžije.

— Dok Holidej? — Onda spusti torbu i pride kockaru, koji je bio skoro za glavu viši od njega.

— Dok Holidej? Nisam mislio da ću vas videti. Vi ste mome sinu spasili život. Preko, u Koloradu, u Pueblu, pre nekoliko godina. Kid Goldenbridž... bio je umešan u neku pucjavu sa Džoni Takerom.

Holidej se još dobro sećao mladog divljeg i hrabrog momka, koji je prilikom toga dvoboja revolverima bio teško ranjen. Holidej je posle dvočasovne operacije sav znojav i uz paklene muke izvadio metak iz grudi mladića. Bio mu je sasvim blizu srca.

— Moj sin, na žalost, nije ovde. Inače bi vas sigurno rado pozdravio! Znao, kolega Holidej, da od to doba u našoj porodici uživate naročito poštovanje i da vas se uvek sećamo. Dozvoljavate li da vas i maršala pozovem na čašu škotskog viskija? Imamo i dve lepe sobe za drage goste.

— Dragi gosti — brundao je šerif, sagnuvši se da bi metlicom pokupio srču sa prozora. — Pa to su

najsuroviji ljudi koje sam ikada sreo. Ali, da, da, ako dobro razmislim, bez njih bi stvarno za par dana ovde eksplodirala bomba.

— Šta vi to gundate, šerife? — upita stari lekar.

— O ništa. Ništa naročito.

Goldenbridž se smejaao.

— Počeo je da stari, a to je opasno!

Holideju zaigra osmeh na usnama. A i Vajat se smešio. Samo Harvi Belston od svega nije ni reči razumeo.

—0—

Iz šerifske kancelarije čovek iz Misurija se uputi pravo u poštu. Holidej ga pričeka pred vratima.

Poštari je bio mladić od najviše četrnaest godina.

— Vajat Erp! — otme mu se. Skoči, tako da je pri tome skoro oborio lampu.

— Halo, Bil!

— Vi me poznajete, mister Erp? Ja se zaista zovem Bil.

— Svakog zgodnog mladića zovem Bil. Možeš li za mene da predaš depešu?

— Mogu. Kuda da je uputim?

— U Dodž Siti.

— U Dodž Siti? To će ići brzo.

— On sedne i zamoči pero u masilo. — Šta da pišem?

— Adresiraj na Čalk Besona, Dodž Siti, Long Brenč Salun. „Da li ste nešto čuli za Virga? Pošaljite vest ovamo. Vajat Erp”.

Mladić je škripao perom po papiru.

— Možete se pouzdati u mene,

maršale. To će, što je najbrže moguće, biti u Dodž Sitiju.

Vajat baci novac na sto i pođe prema vratima.

— Laku noć, Bil!

— Laku noć, maršale!

Zatim se opet vratiše kod šerifa.

Kada ih je video, Blekston zastanja.

— Jeste li nešto zaboravili?

— Da, vas — reče ogorčeno Holidej. — Imamo u Dodžu zbirku insekata, pa nam samo još fali jedan noćni leptir.

— Vi ste, Dok, proketo cinični — stenjao je šerif. — Samo još nekoliko ovakvih dana, kao što su bili ovi poslednji i skinuću zvezdu.

— Onda je skinite odmah — odgovori brzo čovek iz Misurija. — Naime, ovde će se narednih dana verovatno još koješta dogoditi.

— Šta? Sačuvaj bože! A što to još nameravate?

— Pa da pričekamo da se vi date u poteru za Džekom Hinsijem.

— Hinsijem? I s tim još hoćete da se sukobite?

— Vi sigurno mislite da to ne bi bilo potrebno? Je li?

— Ako smem da budem iskren: bilo bi mi maršale milije ako biste to učinili u Dodž Sitiju.

Holidej prasne u smeh.

— Baš mi se dopadate, šerife. To me podseća na čoveka koji je kišu što je pala u Kentakiju poželeo na svojoj njivi u Ohaju, ali s druge strane nije hteo da popravi svoj krov.

Vajat uze svežanj ključeva i do-
baci ih šerifu.

— Dovedite ovamo ona dva nevaljalca.

— Koga? — upita šerif.

Holidej pokaže na razbijeni prozor. — One momke, koji su se ovde pobrinuli za novi sistem provetranja. Dovedite prvo jednog, a kad taj opet bude u ćeliji, dovedite drugog.

— Šta nameravate?

— Videćete.

Blekston dovede jednog.

Vajat je stajao kod prozora. Zeleni abažur na svetiljki bacao je magično, skoro sablasno svetlo na njegovu figuru, posebno na lice.

— Kako se zovete?

— Erni Edvard Ferguson.

— Laže! — zagunđa šerif.

— Ne, ne lažem. Stvarno se tako zovem. A kako nemam nameru da još više naljutim maršala, govorim istinu.

— To bi bilo vrlo pametno — opomene ga maršal.

Blekston promumla.

— Prokleti lažljivci.

Vajat zapali cigaru i upita.

— Ko vam je naredio da ubijete Geritsena?

— Da ga ubijemo? — Čovek smrtno preblede. — Zar je mrtav?

— Ko vam je naredio? — izbeže maršal odgovor na njegovo pitanje.

— Ja toga čoveka nisam ni poznavao. Najednom se pojavio preko kod nas, u Efraimovom dvorištu, kad smo isprezali konje.

— Oni obojica rade preko kod Džona Efrajma, što ima pilanu na periferiji! — umeša se Blekston u razgovor.

— Dalje?

— Stao je iznenada iza nas i upitao da li bi hteli da zaradimo jednu dvadeseticu. Dvadeseticu, pomislite mister Erp! Mi smo siromašni ljudi...

— Vi ste đubre — opet upade Blekston. — Badavdžije, a sada još i ubice. Da vas nije našao Efrajm, tražio bi vas bilo koji šerif iz bilo kojeg grada zbog neke lupeštine.

— Dakle, dao je svakom od vas po dvadeset dolara!

— Ne, tek ako nam uspe da zaplašimo onog čoveka, koji je bio tu kod vas, tako da ništa ne oda... da, tako je rekao, tek tada smo trebali da dobijemo pare.

— On vas je, dakle, nagovarao, da ubijete Džeka Geritsona?

— Ne. I... nisam ni znao, da je to bio Geritsen. Mislio sam: razbiću prozor i to će biti dovoljno.

— Da, ali zato ne biste dobili novac!

— Pa i nisam.

— Ne, ali zato ste se usudili da se kao najprljavija skitnica us-

red glavne ulice upustite s nama u pucnjavu. Erni Ferguson, optužujem vas za ubistvo iz zasede? Možete ići.

Čovek se iznenada zatetaura i promuca:

— Maršale, ja... sam otac dvoje dece. Žena mi je umrla i...

— Idite.

Sada čovek padne na kolena i zavapi.

— Smilujte se! Ako mene obese, umreće i moja deca. A nisam hteo da ga ubijem! Kunem vam se. Hteo sam da zaradim dvadeset dolara i ništa više. Zato sam gađao u staklo. Ali Konrads je bio brži. Ja sam pucao tek kad se čovek pojavio u vratima. I to sam učinio u paničnom strahu, jer sam mislio da se sada meni radi o glavi.

— Radiće ti se o glavi, kad budeš stajao pod vešalima — začuje pored sebe kockarev reski glas.

— Ne! — krikne čovek, udarajući vezanim rukama o sto. — Nisam hteo! Nisam ubica. Učiniću... sve, ako mi se smilujete...

— Ko je bio onaj čovek? — prekine ga maršal.

Čovek reče zadahano.

— On je bio! ON!

— Ko?

— Hinsi! — Skoro stenjući izgovori to ime. — Ali sada sam isto tako izgubljen, kao i da me šerif

vodi pod vešala. Džek Hinsi zna da sam ga prepoznao. Neće mirovati dok me ne pošalje u pakao.

— Otkud znam da ste ga prepoznali?

— Jer sam ga pitao da li je on Hinsi.

— Šta je na to rekao?

— Ne, zovem se Šmit. Ali ja sam jasno prepoznao njegov glas.

— Dobro je. Odvedite ga, šerife.

Zatim je dovedena druga skitnica, koja je ispalila Geritsenu metak u pluća. Bio je to momak oko dvadeset godina, srednjeg rasta, divljeg snažnog izgleda, a u licu je imao nešto podmuklo.

— Konrads — reče grubo maršal — znate li da ste ubili Džeka Geritsena i da ćete zbog toga biti višnji?

Skitnicu kao da te reči nisu dirnule. Vajatu je to bilo odvratno.

— Time biste mogli da uplašite Ferga, tu mešinu, maršale, ali mene ne! Ha! ha!

U tom se kraj njega stvori Holidej.

— Znaš li, burazeru, ni ja nisam mislio na uže kad su tamo dole, u Fort Grifinu, hteli da me obese, jer je nekoliko propalica bilo protiv mene, sve dok me nije zagolicao po vratu.

Skitnica ga unezvereno pogleda.

— I onda? — upita.

Holidej slegne ramenima.

— Onda je naišao Vajat Erp. U tvom slučaju Vajat Erp neće doći. U tome je sva nevolja. Tebi će se omča jednim trzajem stegnuti oko vrata. Naravno, nećeš biti odmah mrtav. Osećaš kako...

— Prestanite — vrisnu čovek, koji se još pre par minuta pravio da je tako neosetljiv.

— Pa šta, pa šta? Mora se umreti. Ti ćeš doći na red tek prekosutra, kad te sudija pošalje iz dvorane. Onda će te ovaj šerif preuzeti, da te odvede pod vešala, kraj kojih već satima čeka radoznala rulja da vidi kako ćeš crći...

— Ne!

— Pa šta je sa tobom? — upita ga kockar bezazleno. — Nećeš valjda još pre toga crknuti od straha, Konrads? Nećeš mi valjda tako napakostiti? A pre svega, ne možeš to učiniti Hinsiju, koji te je proizveo za ubicu. On će tu scenu posmatrati izdaleka, gde ga niko neće prepoznati.

— I njegova će mešina jednog dana...

— Dalje! — obrecnu se maršal na njega.

Konrads odmahnu glavom.

— Od mene nećete ništa izvući, maršale. Radije idem na vešala.

— Hinsi nam je upravo poslao obaveštenje u kome kaže da si ti

nedavno ubio starog trgovca na putu u Rasel.

— Ja? — zakrešti razbojnik izbezumljeno.

— Hinsi to sigurno tačno zna — reče Vajat. — Odvedite ga, šerife.

— To strašilo! Hoće silom da me otera na vešala! Ali ja neću da ispaštam za tuđe grehe! Takve svinje! Samo da sam slobodan, sve bih ih digao u vazduh. Sve, koliko ih god ima.

Taj Herold Konrads mora da je znao više o bandi, nego što je Vajat očekivao. Mora da je već češće sarađivao s Hinsijem.

— Gde se krije Hinsi? — upita šerif.

Herold Konrads se ironično nasmeja.

— Ne trudite se, šerife. Rekao sam vam da od mene nećete ništa izvući. Ali ako stvar dođe tako daleko, da me povedu na vešala, onda ćete još što-šta čuti od mene.

— Prilično kasno — primeti kocar.

— Kasno?

— Prekasno! — Holidej izvuče svoju tabakeru i pruži je odmetniku.

Ovaj se zagleda u svoje vezane ruke.

Holidej mu ugura cigaretu među zube i pripali šibicu.

— Prija li? Dobra trava. Konoplja ima gori ukus.

Skitnica se zakašlja.

— Šta hoćete?

— Možda maršal zna, kako bi izbegao vešala?

— Šta...?

— Nekakva mogućnost bi se već našla.

— Kako...?

— Pa možda bi se našao neki put što vodi tamo gde raste dobar duvan ili biber. U svakom slučaju, negde gde te ne čeka dželat. Negde, gde se zivi i... no ti imaš tek tridesetak...

— Dvadeset četiri! — upade Konrads.

— Izgledaš mnogo stariji. Dakle, dvadeset četiri godine. Dobro, recimo da neko hoće na brzinu da ti čestita trideseti rođendan, onda još uvek imaš dotle šest godina vremena. Zar to nije bolje nego dva dana do konopca?

Momak je gutao knedle. Cigareta mu se ugasila.

— Šta vi to govorite, Dok? Maršale, šta to znači? Šta je to rekao?

— Pa čuo si!

— Je li to i vaše... mišljenje?

— Jasno!

— Časna reč?

— Banditu ne dajem časnu reč.

Kada ja kažem „jasno“, onda je za tebe isto tako dobro kao i časna reč.

Odmetnik sagne glavu.

— Vi ćete me pustiti?

— Možda.

— Kada?

— Kad budem saznao gde se krije Hinsi. Gde je ta vodenica?

Momak ponovno proguta pljuvačku.

— U „Klancu Sijuksa” — proce-
di kroz zube.

— Tu nema ni kuće ni kolibe! —
zabrunda Blekston. — Ovaj pas
laže kao skot!

— Postoji li u blizini kakav mlin?
Šerif se uhvati za glavu.

— Možda kod Lipkejta? Sto mu
gromova, da! Džems Lipkejtov
mlin! Prokletstvo, toga se ne bih
nikada setio. Ta stara hulja je sklo-
nila bandu! Kako je to moguće!

— Odvedite ga!

Konrads zakrešta.

— Vi ćete održati reč!

Blekston ga silom odvuče u hod-
nik. Vratio se sav zadihao.

— Pedeset dolara za takav krvav
posao. Ovaj tip mi je stao na pa-
lac...

— Onda ste se, nadam se, ko-
načno probudili — nemilosrdno re-
če Džordžijanac.

Blekston sede na klupicu u ćošku
kraj male peći.

— Da niste negde zinuli o tom
saslušanju, šerife — opomene ga
maršal.

— Ja? Pa to prelazi svaku gra-
nicu, mister Erp. Valjda nećete tvr-
diti da bih ja nekome mogao odati
nešto o tome što se ovde govorilo.

— Katkad se desi da se čoveku
i u snu nešto omakne — reče koc-
kar i pođe vratima. Napolju je sve
bilo tiho.

— Laku noć, šerife — reče Vajat
Erp. — Sutra morate Gardnera
dovesti sa ranča. — Dodirne rub
šešira i izađe sa Holidejem.

Glavnom ulicom cupkao je pored
njih neki stari ker. Kad se maršal
sagnuo da ga pogladi, on prvo za-
reži, ali onda ipak stade i dozvoli
da ga se miluje.

Holidej je već bio preko na tre-
mu lekareve kuće.

— Čudi me da se pored vaše lju-
bavi za životinje još niste napunili
buvama — reče kockar.

— Pa i vi volite pse. Onog ovča-
ra ste na veliko zaprepašćenje mi-
sis Kili u hotelu u Dodžu godina-
ma vodili sa sobom u svoj apart-
man.

— Dorijana? — Kockar se sme-
šio. — To nije bio običan pas.

— A šta je bilo sa crnim mister
Džimom, Bekerovim mačkom? Nije
li taj ogromni mačor neprestano
sedeo pored vas u Long Brenč Sa-
lunu, dok ste se kockali?

— Ah, onaj Tom Koneli ga je
uvek dovodio sa sobom. Uostalom,

dobro ste me setili. Moram, kada se vratimo, da vidim, da li je mister Džim još živ. U međuvremenu mora da je napunio deset ili jedanaest godina.

— Čoveče, sada ste me nešto setili: Tom Koneli! Pa on je šerif u Gard Sitiju. Kako se nisam toga setio! Pa on bi mogao malo da zaviri u Dodž, da tamo ne bi opet došlo do gužve!

Odmah krenu prema pošti i predaše brzopjav za mladog šerifa u Gard Sitiju.

— „Ako imaš vremena, molim te odjaši preko u Dodž i poseti Potsa. Tražim Mastersona i mog brata. Vajati Erp”.

Sada je u pošti bio neki metu-zalem, koji preko volje primi depešu.

— Vi ste sigurno Bilov deda? — upita maršal.

Stari skine debele naočare s nosa.

— Njegov praded. Taj mangup sedi preko, kod „Umornog belca”! Samo kad mi dođe kući!

— Šta, vi ste Bilov praded?

— Naravno. Imam devedeset i jednu godinu, a već sedamnaest godina vodim ovu stanicu. Sećam se još kad je pre trinaest godina neki divlji mladić jurio sa šesteropregom kroz glavnu ulicu, da su svi od straha potražili utočište na trotoarima.

— Idemo, maršale! — reče Holidej. — Mislim da je vreme za početak.

Doktor Goldenbridž ih je očekivao.

— Čekao sam vas sa skočom.

Vajat napravi kiselo lice.

Holidej to primeti, pa reče:

— Dozvolite, mister Goldenbridž, da maršal ode da legne. On ne zna da ceni šta je to dobar skoč. Šteta, to mu je jedina mana. Ili recimo: jedna od njegovih retkih slabih strana.

Stari lekar se nasmeje.

— Mislite li, mister Holidej, da je to mana? Ne znam. Ali sada će vas moja žena odvesti gore. Mister Holidej, vaša soba je odmah pored mister Erpa...

Holidej i stari lekar su krenuli u dnevnu sobu, iskičenu šarolikim indijanskim ukrasima, da se počaste starom plemenitom kapljicom, koja je zaista doneta iz daleke Škotske. Dotle je malo nagluva lekareva žena odvela maršala gore u njegovu sobu.

Vajat se obazre u čistoj i vrlo prijatno nameštenoj sobi, zahvali se ženi i zaželi joj laku noć.

Skide opasač i otvori prozor. Punim plućima udisao je svež noćni vazduh.

Šta li je sa Virgilom?

Izjava bandita Geritsena o Vir-

gilovom bekstvu mnogo više ga je uzbudila, nego što je on to pokazivao.

Okrene se od prozora i umorno sede na kraj kreveta, poduprevši glavu rukama.

—0—

U međuvremenu sa juga dojuri u grad laka brza dvokolica i stade pred šerifskom kancelarijom, tačno u momentu kada je Harvi Blekston krenuo gore da legne.

Čulo se kucanje na vratima.

Blekston izvuče revolver iz futrole i došunja se u čarapama do razbijenog prozora.

Dole pred kućom ugleda laka jednoprežna kola. Takva kola u celom kraju imao je samo Hauard ranč!

Šerif proturi glavu kroz razbijen prozor i vide pred vratima vitku žensku priliku.

— Mis Hauard!

Žena se trže.

— Šta vas vodi ovamo? — Ah, došlo je do neke pucnjave, sa Vajatom Erpom...

— Sa Vajatom Erpom? — Elizaбет Hauard proguta. — Da li, se nešto desilo? Mislim njemu... da li se njemu nešto desilo?

— Kome?

— Maršalu?!

Šerif se blesavo smejao. — Ne, njemu se, kako mi se čini, ne može

ništa desiti. Ni njemu, ni onoj njegovoj senki, onom kockaru.

— Ali danas posle podne je maršal ipak imao priličan zavoj na glavi.

— To ima još i sada. Ted Drejk mu je postavio klopku. Imao je smolu. Prvo je došao Holidej, a zatim je i maršal bio na oprezu, pa je savladao njega i još jednog momka.

— Drejk? To je onaj kockar Drejk?

— Da, ona varalica.

— Gde je? U zatvoru?

— Ne, u mrtvačnici. U stvari su ga već jutros sahranili.

Žena pride do prozora.

— Da li znate gde se sada nalazi? — upita sa jedva uzdržanim uzbuđenjem.

— Verovatno u paklu. A gde bi inače takav razbojnik i mogao da završi! Doduše, ne znam kako brzo te stvari idu, mis.

— Ne mislim ja na Drejka, nego — na maršala.

— Ah — maršala. Pa taj je pošao s lekarom.

— Goldenbridž?

— Da, pozvao ih je obojicu. Verovatno već spavaju. Dakle, Dok je još nešto govorio o nekom skoču, a kad se nađe kraj toga, onda to već potraje neko vreme.

— Hvala, laku noć.

Već je opet bila na ulici, popela se na kola i krenula sa svojim zelenkom prema lekarevom stanu.

Na zvuk zvona Goldenbridž otvori vrata.

— Vi, mis Hauard? Šta se dogodilo?

— Ništa, Dok. Da li je Vajat Erp kod vas?

— Da, ali sigurno već spava.

U to se u dnevnoj sobi pojavi čovek iz Džordžije.

— Ah, naša leđi sa kandžijom i banditskom momčadi.

Žena proguta podrugljivu primedbu i pored Goldendbridža uđe u hodnik.

— Dok Holidej, molim vas, idite gore i pogledajte. Možda ipak još ne spava.

— Naravno, madam, ako neće biti cirkusa sa jahaćim bičem i drugim takvim igračkama...

— Brzo se pope uz stepenice i pokuca na Vajatova vrata.

— Da li već spavate?

— Ne. Šta ima novo, Dok?

— Jedna prijatna poseta. Jeste li još dovoljno sveži da primite pripitomljenog tigra?

— Da, ali koga to?

— Posla ću vam ga gore.

— Nije sasvim budan, madam, ali obećajte mi da ga nećete ljutiti. Mislite na to da uveče nije strpljiv kao po danu.

Zatim se sa starim lekarom vrati u dnevnu sobu i ostavi ženu da stoji u predsoblju.

Ona stisne zube, okrene se i otrči uz stepenice.

Ispod vrata ugleda svetao trag. Tada pokuca.

— Da.

Vajat se okrene, a jasno se videlo da je iznenađen.

— Liz — šta ti tu tražiš?

— Moram govoriti s tobom.

— Sada? Misliš da nije nezgodno za tebe, ako u ovo doba noći posećuješ sasvim strane ljude?!

— Vajate, moraš mi pomoći!

— Ne znam kako bih?

— Ti si došao da uhvatiš moga brata.

— Ako je razbojnik, neće ga milovati kazna — reče, izbegavajući, jer je slutio na šta žena cilja.

— Da li ne želiš da me razumeš? Ili ne možeš?

— Onda nisam mogao. A sada neću.

Lice joj se promeni i ona pođe vratima. Vajat vide kako joj se tresu ramena.

— Dakle, šta hoćeš?

Ona se vrati, a on ustade sa kreveta i mrko je pogleda.

— Pusti ga! On je bolestan. Pijanica. Čovek koji nije normalan.

— Verovatno zato jer si mu i zadnji ostatak razuma korbačem izbila iz glave.

— Nikad ga još nisam udarila bičem.

— A danas?

— Zbog tebe! Jer sam ga najednput omrzla! Iz dubine duše, jer me je osramotio pred tobom! On je

angažovao bandite, naručio je u Lexingtonu kod Džefersona i Bekera bodljivavu žicu, zarđalu bodljivavu žicu, koju je postavio u travu. I onda je skitnicu i odmetnika doveo na ranč. Čoveka, koji je u Dodž Sitiju ubio jednog pomoćnog maršala!

Ona priđe sasvim do njega. Na čelu joj izbiše krupne graške znoja. Usne su joj drhtale.

— Doživeo si čas svoje osvete. Sada, posleolikih godina, možeš me konačno mučiti do mile volje. Možeš da mi se osvetiš za sve ono što sam ti učinila u svojoj detinjooj nerazumnosti. Sada možeš da mi vratiš!

Hteo je da se okrene. Ona ga uhvati za ruku i nastavi.

— Vajate, otac me je godinama grdio zbog tebe. Grdio me što sam sa ranča oterala najboljeg kauboja, kojeg je ikada video i uz to najboljeg čoveka koga sam ja ikada mogla da dobijem. A tek što mi se podsmevao kada si ti postao slavan čovek, čije je ime svakome bilo poznato. A onda, kada je umro, morala sam mu na samrtnoj postelji obećati jedno: da ću paziti na Čarlija.

— Ali, tu si mu želju ispunila na veličanstven način.

Jedna suza joj kane iz očiju. Čvrsto je stisnula usne.

U to čoveku iz Misurija sinu jedna misao.

— Slušaj, Liz. Da se pogodimo. Ostaviću ti tvoga brata, pod pretpostavkom da će ga i sudija oceniti kao neuračunljivog — a ti Greg Gordonu ostavi one brežuljke, koje je i onako stekao na zakonit način.

— Na zakonit način? — ona odmah uzavre. — Mogla bih da povedem parnicu, jer je Čarli prokockao nešto što mu već dugo nije pripadalo.

— Sve uz pretpostavku da ga sudija proglasi neuračunljivim.

— Zar on ne bi mogao da otpu-
tuje?

— Kuda?

— Imam u Dalasu ujaka i tetku.

— Ko će ga odvesti tamo?

— Ja.

Maršal slegne ramenima.

— Liz, ako je umešan u neko razbojništvo, ne mogu ga proglasiti nevinim!

— To i ne trebaš. Ali prestani da ga goniš. Ja... mogla bih ti još nešto drugo ponuditi u zamenu — doda oklevajući.

— Uz šta to?

— Uz one brežuljke, koje ću ustupiti Gordonu.

— A to bi bile?

— Čarli mi je rekao gde se nalazi Hinsli.

— To znam i sam. U onom mli-
nu.

[— Tamo je bio.

[— Ah? A gde je sada?

[— Hoćeš li da mi pomogneš?

— Ako mogu, a da ne prekršim zakon, hoću!

Ona lupi nogom o pod.

— Prokleti taj tvoj zakon! Sve će nas upropastiti.

— Nije tako, Elizabet Hauard. Sami ste se upropastili, gazeći zakon nogama!

— Nisam ja. Moj brat je to učinio!

Ona klonu na stolicu i obuze je grčevit plač.

A onda reče nešto, što je čoveka iz Misurija do krajnosti zaprepastilo.

— Bat Masterson je, ma da teško ranjen, pobjegao iz mlina i sa sobom poveo Anu Blisdejl. Pred samim gradom ga je stigao kreolac. Zatvorili su ga... na jednom drugom mestu.

— Šta? — Vajat se nagnu k njoj i podigne joj lice. — Gde... su ga zatvorili? I gde je devojkica?

— Ona je pobjegla. A, kao za inat, uletela je pravo u ruke mome bratu. On je doveo na ranč.

Maršalu se činilo kao da sanja.

[— Kada se to dogodilo?

— Ne znam — jecala je žena. — Pre dva ili tri dana.

[— Šta je s devojkicom?

— Ništa. Veli da je Masterson jednom tako namlatio kreolca, kada je ovaj hteo da joj se približi, da ga je Hinsi skoro ubio.

— Ali... sve si to znala... i prećutala si mi.

— Ovde ne možeš ništa da učiniš, ako ne želiš da mi se Hinsi i njegova banda popne na grbaču.

— Ali ti na ranču imaš jaku i brojnu momčad!

— Nisu to strelci, kako si ti mislio, nego stočari koji ceo dan teško rade i koji su neprestano u preriji sa stokom. Hinsi bi uvek imao dovoljno vremena da me potraži i da spali ranč, kako je to navodno i drugde učinio.

— Otkuda ti to sve znaš?

— Od Čarlija. On se svuda skita. I svi ga smatraju za budalu. Ali on nije tako lud, kako ljudi misle. Samo ono sa žicom, to je bila svinjarija. I taman je za taj lopovluk našao onog Gardnera. No učinio je to želeći da me kazni za...

— Za tvoju bahatost. Slušaj, gde je Masterson?

— Čarli misli, da je čuo, kako su ga zatvorili u Hakslijevu banku. Hoće da izvuku otkupninu.

— Ali, govorilo se o tome, da je teško ranjen. Kako je mogao da premlati kreolca?

— Ne znam. U svakom slučaju, dva puta se oslobodio.

— A šta je bilo sa devojkama?

— Ana je rekla da im se ništa nije dogodilo. Ona Meri Longford odmah je nestala sa tvojim bratom... a njoj, Ani, nije se ništa dogodilo, jer je Bat Masterson zapretio da neće potpisati ako devojka ne bude stalno u njegovoj blizini.

— Šta da potpiše?

— Trebalo je da potpiše neki dokument, nešto kao potvrdu ili obveznicu za poveći kartaski dug, čini mi se na trideset hiljada dolara.

— Ali Masterson nikada nije imao toliko novaca.

— On je rekao da u Dodžu ima para.

— Hodi, Liz! — Vajat uze svoj revolver i odvuče ženu sa sobom niz stepenice da ispriča Holideju šta je tek saznao.

— Odmah idemo — reče Holidej, opasavši svoje revolvere.

— Treba li i ja da pođem sa vama? — upita lekar.

— Nije potrebno — reče maršal.

— A ja? — upita uzrujano žena.

— Ti ostaješ tu. Dok Goldenbridž, gde je ta banka?

— Na prvom uglu!

Liz Hauard je stajala na vratima.

— Može li ona tako dugo da os-

tane ovde, Dok? — upita maršal.

— Naravno...

Četvrt sata kasnije bili su u dvorištu banke i već otvorili jedan od donjih prozora.

Holidej se prvi uvuče. Vajat za njim.

Našli su se u kuhinji.

— Bankar spava gore — reče Holidej.

— Otkuda to znate?

— Upravo mi je Goldenbridž pričao o njegovoj elegantnoj spavaćoj sobi u francuskom stilu.

Maršal ostade dole. Holidej, koji je bio lakši, izuje se i klizne uz stepenice.

U hodniku je bilo više vrata. Brzo je našao ona prava, upravljajući se po zvuku koji je dolazio od hrkanja muškarca, otvori ih i priđe krevetu na kome je spavao bankar.

Probudi ga i pritisne mu ruku na usta.

— Ja sam onaj čovek, koji treba da odvede Mastersona.

Haksli klimne glavom tek onda, kada je savladao panični strah koji ga je obuzeo.

Holidej mu otčepi usta.

— Ni glasa. Smesta ustajte. Moramo odmah odavde.

— Zašto dolazite usred noći? — stenjao je lopov. — Mislio sam da će Džek doći lično.

— Nije bilo moguće. Napred stari.

On pojuri sa njim niz stepenice.

Dole, kada je u slabom svetlu koje je prodiralo kroz prozor dvorišnih vrata ugledao drugog čoveka, stari se trže.

— Napred!

Stari ih odvede u kancelariju i otvori teška trezorska vrata.

Kada su se vrata tresora otvorila, zatvorenik jurnu napolje. Već u zaletu je hteo da upotrebi oružje, koje je dugim strpljivim radom napravio, skidajući unutarnji oblog trezora, protiv prvog od očekivanih neprijatelja na koga bi naišao.

— Bat! — Vajat se na vreme izmaknu od udarca.

Pri zvuku toga glasa Masterson zastane.

Stari Haksli se skljoka u nesvest.

— Vajate? Vi ste?

Glavni pomoćnik maršala iz Dodža još je držao u rukama opasno oružje, s kojim bi bez sumnje mogao oboriti i nekoliko bandita da su umesto spasioca oni došli po njega.

— Da, mi smo.

— Konačno, bilo je krajnje vreme!

Bat baci gvozdeni predmet natrag u trezor.

— Još samo nekoliko sati i ja bih

tom starom banditu rastavio celi trezor i pocepao bi mu novac.

Sada se pojavi Holidej.

— Jeste li ranjeni?

— Samo ogrebotina na slepoočnici i jedan metak u bedro. Ne naročito opasno. Sam Hinsi mi je izvadio metak.

— Šta je s Virgom?

— Nemam pojma. Čoveče, urlao sam od radosti kada je izveo onaj apaški podvig. Trebali ste ga videti kako je odjurio i još i ženu povukao sebi na kljuse. Odigralo se to tako, kao da je sam Vajat Erp bio na poslu.

Vezali su bankara i napustili kuću.

Masterson se zaustavi.

— Niste ništa čuli o Ani Blisdejl?

— Da, ona je tu u blizini, na jednom ranču.

Masterson odšepa između ove dvojice.

— Do đavola, ala je to bila paklena nedelja! Ali čekajte samo! Još ćemo uhvatiti toga Hinsija.

— A gde je?

— Mora da je još u mlinu.

— Gledaćemo da u cik zore budemo tamo — reče maršal.

Masterson ga pogleda.

— Ha! ha! — smeja se. — Gazda! Znao sam ja, da ćete vi doći. I, ako se ne varam, činilo mi se da

sam i sinoć i večeras čuo pucaljke našeg Doka Holideja.

Ispričali su mu o događajima poslednjih dana.

— Hinsi mora da je poludeo — reče Bat. — Tek ovde sam shvatio šta hoće: da dobije pare za mene i devojkę. Onaj kreolac je odmah shvatio da je Virgil — Erp, pa ga je zato povukao. No u međuvremenu ga je prošao smeh. Pobrinuo sam se za to da potraži dobrog zubara. Kako bi bilo, Dok, da to budete vi? Hulja nema više ni jednog zuba. A valjda ga nećete krezubog voditi na vešala.

Liz Hauard im je dolazila u susret.

Bat tiho zvizne.

— Hej, odakle se ta vila iznenada stvorila?

— Vajat, da li ti trebaju moja kola? — upita Liz.

Masterson skupi obrve. Onda šapne Džordžijancu:

— Hoće li konačno jednom da bude nešto od neke svadbe? Žedan sam za desetoricu.

Holidej odmahnu glavom.

— Ne verujem. Maršal je već odavno poznaje.

— Onda opet ništa.

— Popnite se na kola, Bat,

— A vi, šefe?

— I mi ćemo. Biće manje upadljivo.

Kola krenu.

—0—

Vajat je upravljao. U brzom kasu išlo se dole prema Klancu Sijuksa, koji je pomoćnik u međuvremenu dobro upoznao.

Bez muke udoše u kuću.

U to se iznenada pred njima stvori ogroman crnac.

— Ah! — ote se Mastersonu. On zamahne da udari, ali prekasno, jer je čovek iz Misurija bio brži. Težak udarac njegove desnice obori crnog orijaša.

— Čist udarac — reče Masterson.

— Sigurno Dok ima malo kanapa sa sobom?

— Naravno — odgovori Dok.

Vezali su dugog Sema. Prva je prepreka bila savladana.

— Gde su drugi?

— Drugi? — upita Masterson. — Ti su se razbežali na sve strane sveta. Sigurno su već iza Džetmura. Imamo posla samo još sa one dve ptičice i sa dva brata Džilmur.

Oba Džilmura su spavala u mlinu. Masterson odvede tamo svoja dva prijatelja, pa su lopuže, iznenadene u snu, brzo savladali, i vezali. Pre nego što su mogli i pis-

nuti već su imali zapušena usta. O nekom ozbiljnom otporu nije bilo ni govora.

Maršal za sobom čuje neki šum.

Napred u hodniku opazi jednu senku.

U to već prasnu hitac.

Strelac Džon Henri Holidej iz Valdoste u Džordžiji doživeo je sigurno najkraću sekundu svoga života.

Masterson vide kako u hodniku pade kreolac i okrene se prema Holideju.

— Boga mu — to je bilo jezivo — mrmljao je.

Holidej je još imao kolt u rukama.

Vajat pogleda u njegov fini profil, koji se oštro isticao u sivom jutarnjem svetlu, što je prodiralo kroz jedan prozor.

— Sada je Hinsi upozoren — procedi kockar kroz zube.

Masterson obrisa znoj sa čela.

— Zar je to vaša jedina briga!

Za dlaku bi ih Hinsi zgrabio sa leđa, barem njega i Holideja, koji su stajali usred vatrene linije, da Džordžijanac nije bio tako nečuvano brz.

Vajat je stajao priljubljen kraj vrata i osluškivao šta se gore događa.

— Hinsi, siđi dole!

Odgovor je odmah stigao: podrugljiv smeh, koji se jezivo orio celom kućom.

— Gde su mlinari?

— Oni spavaju u dograđenom delu. Hinsi ih je užasno zlostavljao. Stari je Poljak. Siroti ljudi, zaslužuju sažaljenje.

U hodniku prasnu hitac.

Holidej šmugnu kraj maršala, koji htede da ga zadrži, ali zakasni. Kockar izađe u hodnik i priljubi se uz zid stepeništa, tamo gde je ležao ustreljeni kreolac.

— Siđi, Hinsi!

— Hej, ko je tu?

— Vajat Erp!

Za kratko vreme zavlada tišina, a onda se prolomi gadna psovka.

Holidej pođe malo napred, a onda se zaori rafal njegovih metaka.

Odgovori mu divlji krič.

Teško dišući, Masterson je stajao pored maršala.

— Prokletstvo, sa Dokom ne bih voleo stalno da imam posla. Taj je u stanju da drži čoveka u napetosti...

Zadnje reči Vajat više nije ni čuo. Već je bio u hodniku i trčao uz stepenice, dok ga je kockar štitio sa leđa, pucajući besomučno.

— Ah, tako to ide! — Masterson tiho zvizne kroz zube. — To je jedan od Erp—Holidej trikova!

Sada je Vajat stigao do bandita, podigao ga u vis, izbio mu kolt iz ruke i bacio ga niz stepenice.

Džek Detju Hinsi se strmoglavi dole, pored kockara, pravo u ruke Mastersona, koji ga prihvati i tako ga stegne, da mu je zastao dah.

Potpuno iscrpljen, banditski vođa se sruši kraj svog jataka-kreolca Martinezu.

—0—

Obračun sa Hinsijem je time bio završen.

Bio je gorak i surov, ali, na svu sreću, niko od nevinih ljudi nije ozbiljno stradao.

Vajat Erp, Dok Holidej i Bat Masterson dovedoše malu stidljivu Anu Blisdejl sa ranča.

Liz Hauard joj je dala jednog konja i pripremila im veću zalihu hrane nego što bi im trebalo za put do Teksasa.

Opraštajući se sa maršalom ona reče:

— Još ti nisam potpuno odgovorila na jedno pitanje: zašto ti sve nisam rekla. Zato, jer sam ti to sve pisala već prvog dana...

U glavnoj ulici ih presretne onaj devedesetogodišnji poštari.

— Maršale, imate tri depeše! — vikao je već izdaleka.

Prvi je bio od Toma Konelija: — „U Dodžu sve u redu. Čovek u maršalskoj kancelariji zove se Erp. Pozdrav Tom”.

Drugi je bio od Besona: „Virg je ovde. I devojka! Čalk Beson”.

— Treći sigurno nije od Virgila — reče Holidej i sigurno jedini pogleda potpuno nezainteresovano niz ulicu.

— Ne — reče Vajat. — On je od Hari Blisdejla, Aninog oca: „Moja žena i ja vam se zahvaljujemo”.

—0—

Kada su posle tri dana stigli u Dodž, Virgil je bio u kancelariji. Upravo je završio gomilu izveštaja.

— Vajate! — pozdravi on brata. — Gde se ti skitaš? A vi, Bat, kako vam pade na pamet, da ovu pećinu tako dugo ostavite praznu...

Oba brata Erpa se zagrlise bez reči.

Konačno Virgil reče:

— Znao sam da bi i do severnog pola odjahao da me nađeš.

— Ako treba i na mesec — reče Džordžijanac, pa dodirne obod

šešira, zatim se opet vine u sedlo
i odjaha prema hotelu u Dodžu.

Posle par jardi se zaustavi i ok-
rene u sedlu.

— Vajate, ako opet negde počne
neki bal — znate gde spavam...

Čovek iz Misurija pogleda za njim
sa osmehom u očima.

Virgil ga gurne.

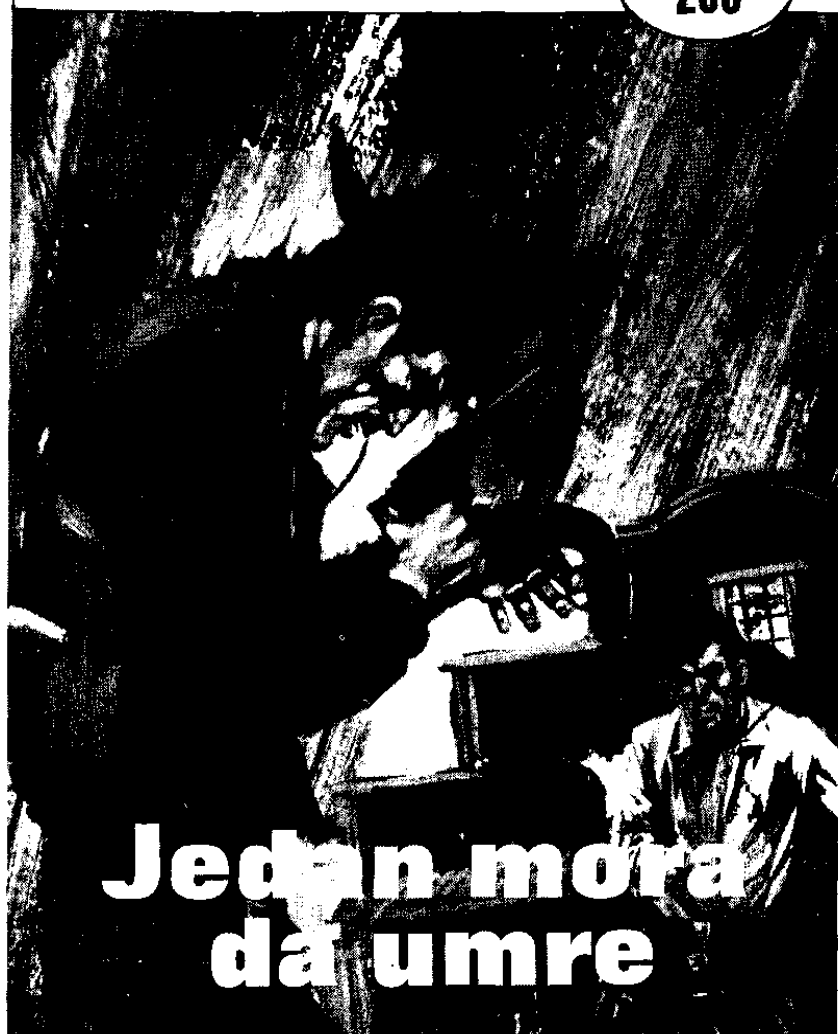
— Ovde već danima leži jedno
pismo za tebe od Elizabete Ha-
uard...

— KRAJ —

CRTANI ROMANI

CENA 2 D.

203

**Jedan mora
da umre**

**SA „CRTANIM ROMANIMA“ U
SJEDINJENE DRŽAVE!**

ČITAJTE SLEDEĆI ROMAN

VAJAT ERP

BROJ: 72 CENA 2 D.

DDK HOLIDEJ

VIKEND ROMAN

PLJAČKA U PODNE

**SVAKOG 1-og, 10-og i 20-og
U MESECU NOVA SVESKA!**

64 STRANE - 2 DINARA!

Izdaje i štampa NIP „FORUM“, Novi Sad, Vojvode Mišića 1.
Odgovorni urednik: TOMISLAV KETIG. Tehnički urednik: BOŠKO
ALEKSIĆ. Krecija i izbor: R. MILOSAVLJEVIĆ. Pretplata: na 3
meseca 18 din. na 6 meseci 36 din. na 1 godinu 72 din. Za inostran-
stvo cene su dvostruke. Uplatu vršiti na tek. račun 657-1-255 sa
naznakom za „Crtane romane“.

MAJ 1970.